

Ponedjeljak, 11.april 2005.

Svedok Peter Bouckaert

Svedok Zeqir Gashi

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.17 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Sudija Thelin nije u mogućnosti da bude danas sa nama. Mi smo u datim okolnostima odlučili da je prikladno da nastavimo sa suđenjem bez njega. Nadam se da me danas neće izdati glas, jer ćemo onda ostati sa samo jednim sudijom. A sada, gde smo stali? Da li ste vi završili gospodine Shin?

TUŽILAC SHIN: Da. Mislim da smo stali kod unakrsnog ispitivanja gospodina Powlesa.

ADVOKAT POWLES: Mislim da smo znatno odmakli u unakrsnom ispitivanju.

SUDIJA PARKER: Da.

svedok Peter Bouckaert

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT POWLES - NASTAVAK

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Gospodine Bouckaert, biće vam drago da čujete da nije ostalo još puno pitanja za vas od strane zastupnika gospodina Musliua. Vi ste dali dve izjave kancelariji Tužilaštva, je li tako?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Jednu u martu mesecu 1999. godine, a drugu 20. aprila 2004. godine?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Pretpostavljam da ste dobili priliku da pogledate te izjave pre nego što ste ovde svedočili u petak?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U petak ste se složili sa tvrdnjom da je jedan od ciljeva OVK bio da zaštiti civilno stanovništvo?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mislim da se oko toga nismo potpuno složili. To je bio jedan od ciljeva, ali ne i glavni cilj.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ne glavni, ali prihvatate da je bio jedan od ciljeva. Jedan od ciljeva Oslobodilačke vojske Kosova je bio zaštita civilnog stanovništva. I verovatno se sećate da sam vas ja pitao o nekim primerima gde je Oslobodilačka vojska Kosova štitila civilno stanovništvo, i vi niste mogli da se setite nijednog primera?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Pitam se da li ste preko vikenda uspjeli da se setite?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Nisam to razmatrao, ne.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ne. Da li imate kopiju vaše izjave od marta meseca 1999. godine gospodine Bouckaert?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Nemam nikakve dokumente kod sebe.

ADVOKAT POWLES: Pitam se da li bi gospodin Younis mogao da pomogne i da vam da... možda sam trebao da gospodina Yuonisa unapred priprelim za to.

TUŽILAC SHIN: U ovom trenutku mi nemamo taj dokument kod sebe. Ukoliko zastupnik ima kod sebe kopiju koju bi mogao da dostavi svedoku, to bi bilo od pomoći.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ono što ja mogu da uradim jeste da vam čitam delove vaše izjave.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Svakako, to je u redu.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I da vidimo da li to vi sada prihvatate.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Pretpostavljam da hoćete. U vašoj izjavi od marta meseca 1999. godine, na stranici broj 20, vi kažete, a čitaću polako zbog prevoda: "U Kišnoj Reci/Kishnarekë uslovi su se brzo pogoršavali." I onda pominjete neke fotografije i kažete: "Nije bilo dovoljno pitke vode i mnogi ljudi su patili od respiratornih bolesti koji su povezani sa skućenim životnim uslovima. Skloništa pokrivena najlonom nisu pružala dovoljnu zaštitu raseljenim licima od vremenskih uslova, i IDP..." pretpostavljam da su to interno raseljena lica?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: "...interno raseljena lica i dalje su se plašila napada Jugoslovenskih snaga." I onda kažete ovo: "Do sličnih napada na interno raseljena lica došlo je u: Seniku/Senik, Sedlaru/Shalë i Vraniću/Vraniq, pored drugih mesta. Izgledalo je da postoji mala prisutnost OVK u tom kampu, ali Human Rights Watch nije video to prisustvo unutar kampa. Preneo sam našu zabrinutost na jednom kontrolnom punktu OVK, apelujući da izbeglice ostanu striktno odvojene od prisustva OVK. Odgovor OVK je bio da jugoslovenske vlasti ne prave nikakvu razliku između civila i vojnih ciljeva tokom njihovih ofanziva, ali da su oni preduzeli mere da njihovo malo vojno prisustvo bude odvojeno od izbegličkog kampa. Činilo se da oni žele da budu sa malim vojnim snagama prisutni relativno blizu kampa kako bi mogli da pruže izvesnu zaštitu raseljenim licima." Da li vi pre svega prihvatate da ste to rekli u vašoj izjavi od marta meseca 1999. godine?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Onda vi prihvatate pre svega da su interno raseljena lica bila u strahu od Jugoslovenskih snaga?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I da je OVK bila u blizini kampa ali ne i u samom kampu?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Bili su veoma blizu kampa.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. A razlozi zbog čega je OVK želela da bude...

TUŽILAC SHIN: Izvinjavam se što prekidam. Imamo kopiju izjave. Ako bi moglo to sada da se stavi pred svedoka.

ADVOKAT POWLES: Da.

TUŽILAC SHIN: Veoma sam zahvalan gospodinu Younisu koji je izgleda pretrčao stotinak metara da bi je nabavio.

ADVOKAT POWLES: Ja sam još zahvalniji gospodinu Yuonisu. Hvala vam puno gospodine Younis.

SVEDOK BOUCKAERT: Hvala vam.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Gospodine Bouckaert, to je na stranicama broj 20 i 21.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. I poslednja stvar koju ste rekli u vašoj izjavi, mislim da je to na stranici broj 21 da "OVK namerava da drži manji broj svojih snaga u blizini kampa kako bi mogla da pruži izvesnu zaštitu raseljenim licima koja se tamo nalaze."

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: To je nama OVK tako rekla. Međutim, nas je brinula činjenica da su oni veoma blizu kampa za interno raseljena lica i da to takođe interno raseljena lica dovodi u opasnost."

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: A razlog zbog koga sam ja otišao na kontrolni punkt je bio upravo taj što smo bili zabrinuti, ali se slažem sa vama da nam je OVK tako rekla da namerava da uradi.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Kako bi zaštitili civilno stanovništvo

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Upravo tako. Vi ste imali svoje zabrinutosti gospodine Bouckaert...

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: ...ali ostaje činjenica da je vama to bilo rečeno da im je cilj, i izgleda da vi to prihvatate u vašoj izjavi kao cilj kada kažete, citiraću vas sada na stranici broj 21, to je poslednja rečenica.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Uh-huh.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: "Činilo se..." što znači da možda prihvatate ono što vam je rečeno "Činilo se da oni žele da budu sa malim vojnim snagama prisutni relativno blizu kampa kako bi mogli da pruže izvesnu zaštitu raseljenim licima." Dakle, vi prihvatate da je to bila njihova iskrena namera - da pokušaju da održe prisustvo tamo ne bi li mogli da zaštite civile koji su se tamo nalazili?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako su nam rekli, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: A to je ono što ste i vi rekli u vašoj izjavi?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ja u svojoj izjavi kažem da se činilo da su oni želeli da zadrže manji broj trupa kako bi mogli da pruže izvesnu zaštitu raseljenim licima.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ali se mi ne slažemo oko toga koliko je to bilo pametno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U redu. Prelazimo sada na pitanje strukture OVK. Samo da bude jasan datum kada ste vi bili na Kosovu/Kosovë - tri nedelje u septembru mesecu 1998. godine i onda tri nedelje u novembru mesecu 1998. godine?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Dakle, tokom 1998. godine to je bilo ukupno vreme koje ste vi proveli na Kosovu/Kosovë?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: To je bilo ukupno vreme koje sam ja proveo na Kosovu/Kosovë 1998. godine, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Dakle, sve ono što vi možete da kažete izvan tog perioda se zasniva na informacijama koje ste dobili od drugih ljudi?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. Tačno je zar ne da je OVK počela masovno da se proširuje posle masakra u Drenici/Dreničë u februaru i martu mesecu 1998. godine?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Raznoliko stanovništvo se priključilo OVK: seljaci, ljudi koji su se vratili iz azila, i tako dalje?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Čak sam sreo i neke ljude iz Njujorka.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U redu. Znači može da se kaže da su mnogi ljudi, ako ne i većina, se pridružili OVK u to vreme i da oni nisu imali mnogo vojnog iskustva?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Vojno iskustvo se veoma razlikovalo, jer su neki ljudi koje smo sreli imali prethodno iskustvo u JNA, posebno oni na komandnom nivou, ali je bilo mnogo ljudi koji su bili obični seljaci ili pica majstori iz Njujorka, takva vrsta ljudi, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. Može da se kaže za one koji su imali oficirsko iskustvo u JNA, da je veliki broj njih umesto u OVK otišao u organizaciju pod skraćenicom OSRK, Oružane Snage Republike Kosova. Da li se slažete sa tim?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mislim da bi se na taj način preneglasila važnost OSRK-a. Pridružio se određen broj bivših oficira JNA u OSRK, ali su oni i dalje ostali marginalna organizacija u odnosu na ukupnu vojnu situaciju na Kosovu/Kosovë.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Gospodine Bouckaert, da li imate kod vas svežanj dokaznih predmeta?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, imam.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Neka vam se daju ako nemate.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: U stvari nemam. Izvinjavam se.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ako možete da okrenete na tabulator broj 5, stranice broj 92 i 93.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SHIN: Samo zbog transkripta, to je dokazni predmet Tužilaštva broj 212.

ADVOKAT POWLES: Zahvaljujem.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Stranice broj 92 i 93.... Da li ste našli gospodine Bouckaert?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I na dnu stranice broj 92 u poslednjem paragrafu, vi govorite o ofanzivi Jugoslovenskih snaga u julu mesecu 1998. godine, i kažete da se kao njen rezultat čini da je narušena komandna struktura. Trebalo bi da kažem da to ne kažete vi, nego piše u...

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: ...izveštaju? A onda kažete... u izveštaju piše: "Stvari komplikuje narastanje odvojene albanske organizacije poznate kao OSRK... koja ima svoju odvojenu bazu u severnoj Albaniji, a uglavnom se nalazi u Metohiji/Metehi... jednom regionu na Kosovu/Kosovë. Do septembra meseca 1998. godine bilo je jasno da ta alternativna grupa, u čijem su sastavu uglavnom bili etnički Albanci, ima iskustvo iz JNA i policije..." i dalje se kaže "...i ne slažu se sa vojnom strategijom OVK i kritikuju činjenicu da oni nemaju dovoljno profesionalaca. Međutim, izgleda da nije postojala kao organizovana snaga sve do avgusta meseca 1998. godine." Iz toga može da se izvede zaključak da su se mnogi koji su imali iskustva u sastavu Jugoslovenskih snaga u stvari pridružili OSRK-u?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ponovo se ne bih složio sa vašim opisom "mnogi". Ono što mi kažemo u izveštaju jeste da većina ljudi koja se priključila OSRK-u...

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR:...da su imali ili vojno ili policijsko iskustvo.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ali to ne znači da se većina ljudi sa vojnim ili policijskim iskustvom...

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da, ja...

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR:... pridružila OSRK-u. A mnogi oficiri OVK koje smo mi srećali su isto tako prethodno imali vojno ili policijsko iskustvo.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U redu. Ali u svakom slučaju, stavovi nekih od članova OSRK-a je bio da se ne slažu sa vojnom strategijom OVK i kritikovali su nedostatak profesionalizma?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Kada vam je gospodin Younis dao kopiju vaše izjave, da li vam je dao i kopiju vaše izjave iz 2004. godine?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Tačno je, zar ne, kad ste se sastali sa gospodinom Limajem i gospodinom Thačijem da je jedna od stvari koju vam je objasnio gospodin Thači kad ste se sreli sa njim u novembru mesecu 1998. godine, da je jedna od stvari koju vam je rekao bila ta da je OVK nova vojska i da je proces stvaranja strukture u toku. Da li se sećate da vam je to rekao?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ako se dobro sećam, ono što je on rekao o OVK i strukturi se odnosilo na civilne strukture koje su se formirale u Drenici/Dreniče.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Molim vas da okrenete stranicu broj 7 vaše izjave iz 2004. godine, paragraf broj 36.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Uh-huh.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Vi tu kažete sledeće: "Teško mi je da se precizno setim razgovora koji smo vodili tokom sastanka. Razgovarali smo o strukturi OVK i o njihovim obavezama prema Ženevskim konvencijama". A onda vi ovo kažete: "U tom trenutku, Thači je objasnio da je to jedna nova vojska i da ona tek stvara svoju unutrašnju strukturu"?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Prihvatam to.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Hvala vam. Da se ponovo sada vratimo na svežanj dokaznih predmeta u tabulatoru broj 5 "Kršenje ljudskih prava na Kosovu/Kosovë"

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Tiče se par datuma u vezi događaja u Orahovcu/Rahovec. Ako možete da okrenete molim vas stranicu broj 4 tog dokumenta gospodine Bouckaert?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Svakako. Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U pitanju je treći paragraf.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Uh-huh.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da li je tačno da u izveštaju ovo piše: "Prva velika ofanziva počela je 19. jula kada su pokušali da zauzmu grad Orahovac/Rahovec. Pokušaj je propao jer je Policija [Srbije] povratila grad posle dva dana."

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Znači da je datum ofanzive OVK 19. jul, a da su dva dana kasnije Srbi povratili grad, a to je bilo 21. jula?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Zar nije tačno da su Srpske, odnosno Jugoslovenske snage imale jako malo poteškoća u povratku teritorije od OVK koja ju je zauzela tokom svoje ofanzive u julu mesecu?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Pa, oni su svakako uništili veliki deo Orahovca/Rahovec, uključujući i nekoliko džamija u njihovoj kontra-ofanzivi, ali tu se nije radilo o velikoj borbi, tu bih se složio, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I uopšte... da ostavimo Orahovac/Rahovec na stranu, uopšteno govoreći o ofanzivi OVK u julu mesecu, Srbima nije bilo teško da ponovo zauzmu teritorije OVK?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: OVK, kao i mnoge gerilske vojske, nije se puno oslanjala na svoje vojne sposobnosti kako bi zadržala određene teritorije. Uvek kada bi Jugoslovenske snage ušle čak i u Drenicu/Drenič, OVK bi ubrzo nestala ili se povukla sa većine svojih položaja.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: A onda bi se vratili kada bi se većina Jugoslovenskih snaga povukla. To je bio opšti obrazac ponašanja koji smo uočavali.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. Idemo sada na kontekst događaja tokom 1998. godine, konkretno na aktivnosti Jugoslovenskih snaga i vlasti. U petak ste čini mi se rekli da je tokom trajanja sukoba tokom 1998. godine najveći broj ljudi bio zlostavljan od strane Jugoslovenskih snaga?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Jugoslovenskih i Srpskih snaga.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Jugoslovenskih i Srpskih snaga. I ja mislim, ponovo se vraćamo na tabulator broj 5, na dokument Human Rights Watcha "Kršenje ljudskih prava na Kosovu/Kosovë", verujem da na stranici broj 3 u sažetku u prvom paragrafu stoji: "Najveći broj zlostavljanja su počinile vladine snage Srpske Specijalne policije (MUP) ili Vojske Jugoslavije"?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I nešto niže na toj strani vi kažete da je OVK takođe... "takođe prekršila ratno pravo. Iako su ta kršenja manjih razmera od sličnih kršenja Vlade [Srbije], ipak su i to kršenja međunarodnih standarda..." Dakle, svakako je stav Human Rights Watcha bio da su većinu zloupotrebe ljudskih prava počinile Srpske snage u to vreme?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Najveći broj zloupotreba, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U redu. U izveštaju Human Rights Watcha pod naslovom "Nedelja terora u Drenici/Drenič", mislim da se to nalazi u tabulatoru broj 3 vašeg svežnja, ako se ne varam. Da li se tu radi o celom izveštaju ili samo o njegovom delu?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Svakako da ne. Ovaj izveštaj je dugačak kao i izveštaj "Kršenje ljudskih prava na Kosovu/Kosovë".

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Dakle, da li imate ceo izveštaj ili samo...

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ne, imam samo kraći deo koji je Tužilaštvo kopiralo.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Stranica koja me zanima se u stvari nalazi ovde, pa ako mogu da je pročitam.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: U redu.

TUŽILAC SHIN: Mogu li samo da dobijem reference na kojoj se to stranici nalazi?

ADVOKAT POWLES: Da. To je na stranici broj 16 gospodine Shin.

TUŽILAC SHIN: Hvala vam.

ADVOKAT POWLES: Treća stranica u malom svežnju.

TUŽILAC SHIN: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U prvom paragrafu stoji: "Sredinom jula meseca 1998. godine, Jugoslovenska vojska i Srpska policija su započele veliku ofanzivu protiv OVK - koja je držala otprilike trećinu teritorije Kosova/Kosovë. U ofanzivi je korišćena teška artiljerija, tenkovi, a povremeno i vazдушna podrška, i tako su veoma uspešno uspeali da isteraju OVK sa većine njenih utvrđenih položaja u džepove po planinama i šumama". Ali ključni deo je sledeći paragraf: "Na kraju je međutim veoma malo boraca OVK ubijeno ili zarobljeno. Najveću patnju na svojim leđima izneli su albanski civili koji su živeli na području sukoba. Više od 200 sela je uništeno." Gospodine Bouckaert, da li prihvatate tu brojku?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tu brojku sam ja napisao, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: "Najmanje 300.000 ljudi je interno raseljeno." Ponovo, vi prihvatate tu brojku?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mm-hmm.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: "Najveći broj od 2000 mrtvih tokom septembra bili su civili." Jedan od ciljeva ili želja Human Rights Watcha bila je da se pobrinete da oni koji su izvodili napade na civilno stanovništvo budu izvedeni pred lice pravde?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I svakako da je stav Human Rights Watcha da bi tolerisanje kršenja ljudskih prava bilo katastrofalno?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Sada, imajući u vidu da su većinu zločina 1998. godine počinile Srpske snage, da li vam je poznato da su neki pripadnici Srpskih ili Jugoslovenskih snaga krivično gonjeni za svoje zločine tokom 1998. godini?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ne 1998. godine.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ne. Da li ste vi ili organizacija Human Rights Watch bili zabrinuti što ovaj Sud nije nastojao da pred lice pravde dovede ijednog odgovornog za zločine koji su počinjeni 1998. godine?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Pa, čovek koji je najviše odgovoran za to je Slobodan Milošević...

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: ...kome se sudi pred ovim Sudom. A neki dokazi iz ovog izveštaja, uključujući i masakr u Gornjem Obrinju/Abri e Epërme su izvedeni ovde pred Sudom...

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR:... od strane Tužilaštva.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. Ali vi znate da on nije optužen ni za jedan zločin ili zloupotrebu iz 1998. godine?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I vi isto tako znate da niko nije optužen za krivična dela sa srpske strane za nedela počinjena 1998. godine?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mi ćemo i dalje nastaviti saradnju sa ovim Tribunalom kako bi se pred Sud izveli svi počinitelji zločina protiv čovečnosti ili ratnih zločina koji su počinjeni tokom tog perioda.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ja vas ponovo pitam gospodine Bouckaert: da li ste vi ili organizacija Human Rights Watch zabrinuti što ovaj Tribunal nije optužio nijednog odgovornog za zločine koji su počinjeni 1998. godine?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mi bismo sigurno želeli da vidimo počinitelje tih zločina pred ovim Tribunalom, da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. Idemo dalje sa par sitnih stvari: Rekli ste u petak da vam je gospodin Demađi iz OVK dao specijalne propusnice za odlazak na teritoriju pod kontrolom OVK na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Tako da iako je on po vama ponekad preko dana i spavao pa nije mogao da vam da propusnicu, ipak je to u principu bilo nešto što je OVK bila spremna da vam da?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. I kao što mislim da sam rekao, vrlo dobro sam saradivao sa OVK.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: I oni su sa nama uvek postupali veoma profesionalno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. Suprotno od toga, MUP i jugoslovenske vlasti pravili su vam velika ograničenja u kretanju, zar ne?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Mi nismo čak ni vize mogli da dobijemo od srpskih vlasti, pa smo morali da idemo u Crnu Goru da bi nam oni produžili vize. Vrlo često mi nismo dobijali dozvolu za putovanje niti bilo kakvu saradnju, i veoma često smo se nalazili u opasnim situacijama sa jugoslovenskim vlastima.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Može da se kaže da su oni vama otežavali situaciju, ali su takođe i otežavali ako ne i onemogućavali istražiteljima MKTJ da se slobodno kreću i istraže navode na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Oni nisu priznavali jurisdikciju ovog Suda i Tužilaštva nad događajima na Kosovu/Kosovë, i često su sprečavali predstavnike kancelarije Tužilaštva da uđu na Kosovo/Kosovë.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Mislim da kada ste u petak govorili o puštanju dvojice novinara *TANJUG-a*, o tome šta se dogodilo posle vašeg sastanka sa gospodinom Limajem i gospodinom Thaçijem, mislim da ste se tada zahvalili gospodinu Limaju što su oni oslobođeni ubrzo nakon vašeg sastanka sa gospodinom Limajem i gospodinom Thaçijem?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Zar nije tačno da ni u jednoj od vaših izjava, i onoj iz 1999. godine ni u onoj iz 2004. godine nigde ne stoji da su gospodin Limaj ili gospodin Thaçi imali bilo kakvu kontrolu po pitanju puštanja tih novinara?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U stvari, u vašoj izjavi stoji nešto sasvim suprotno, svakako u izjavi iz marta meseca 1999. godine. Tamo piše da su gospodin Limaj i gospodin Thaçi rekli i vama i gospodinu Abrahamsu da oni kao vojni komandanti ne mogu da se u te stvari mešaju?

TUŽILAC SHIN: Izvinjavam se, ali ukoliko se služite određenim delom svedokove izjave, ja vas molim da to onda i pokažete svedoku.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Svakako. Gospodine Bouckaert, to je strana broj 18 vaše izjave iz marta meseca 1999. godine.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Zahvaljujući se gospodinu Limaju ja nisam želeo da kažem da je on imao direktnu ulogu u tom oslobađanju.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U stvari, poenta je sledeća: vi ste na tom sastanku jasno čuli da oni u to kao vojni komandanti ne mogu da se upliću?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Oni su rekli da ne mogu da se mešaju u pravosudni postupak, pa smo mi onda njih pitali - kao vojne vlasti da toj dvojici novinara daju amnestiju.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: To nije nešto što ste rekli u vašoj izjavi, zar ne?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ne, ali sam to rekao svedočeći pred ovim Sudom.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U vezi bilo koje vrste zatvora ili pritvorske jedinice u Lapušniku/Llapushnik, zar nije tačno da vi nikad niste čuli za takav logor u Lapušniku/Llapushnik tokom vašeg boravka na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je. I jedini zatvorenički objekt za koji sam čuo bio je u blizini Mališeva/Malishevë. To je rekao jedan Srbin koji je pobjegao iz pritvora OVK koji se zvao *Zatvor broj 7*, ali nam njegova lokacija nije bila poznata.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ne. Takođe je tačno gospodine Bouckaert da se vi nikada niste sreli ili ste se čuli sa mojim klijentom gospodinom Isakom Musliuom?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ni pod njegovim pravim imenom ni pod ratnim imenom Qerqiz?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Što je svakako skraćena od čuvenog albanskog nacionalnog heroja Qerqiz Topolija?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Takođe ste spomenuli u petak da je jedan od izvora iz kog ste dobijali informacije tokom vašeg boravka na Kosovu/Kosovë bio i Savet za odbranu ljudskih prava i sloboda?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da li možete da potvrdite da su oni pouzdan izvor informacija?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ponekad smo imali određene probleme sa nekim od njihovih materijala.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ali može da se kaže da su vam oni bili od pomoći u davanju informacija?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Jesu nam bili od pomoći, ali mi se ne bi koristili njihovim informacijama u našim izveštajima bez prethodne potvrde, na način kako smo prihvatili informacije kada nam ih je dostavljao Fond za humanitarno pravo na Kosovu/Kosovë. Bilo je slučajeva kada smo istraživali navode Saveta za odbranu ljudskih prava i sloboda i ti navodi su se ispostavili netačnim.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U redu. Svakako da je bilo i slučajeva kada su njihovi navodi bili tačni?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, svakako.

prevodioci: Molimo učesnike da govore sporije i da prave pauze.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I na kraju gospodine Bouckaert...

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Svakako, kada kažem da smo imali probleme sa nekim od njihovih informacija, ja svakako ne želim da kažem da nam nisu bili od velike pomoći gotovo svakodnevno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I na kraju, molim vas da pogledate vašu izjavu iz 1999. godine, mislim da je to na strani broj 9.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Negde na sredini te strane, vi govorite o fotografiji broj 353, govorite o "Slika Cena..."

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Dugollija.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: "...Dugollija i porodice. Dugolli je umro u zatvoru. To je predmet izveštaja Human Rights Watcha iz oktobra i decembra meseca 1998. godine". Da li se možda sada sećate pod kojim okolnostima je on preminuo?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: On je bio... o tome piše u našem izveštaju. On je bio jedan od ljudi koji je mučen do smrti tokom boravka u jugoslovenskom zatvoru.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Hvala vam puno gospodine Bouckaert. Ja više nemam pitanja za vas.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Hvala vama.

SUDIJA PARKER: Gospodine Harvey?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT HARVEY

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Gospodine Bouckaert dobar dan. Ja se zovem Richard Harvey i zajedno sa mojim prijateljem gospodinom Guy-Smithom mi zastupamo gospodina Haradina Balau koji sedi iza nas u sredini. Ja sam siguran da vi niste imali nikakve kontakte sa njim i da nikada niste čuli za ime Haradin Bala izuzev što ga znate u vezi sa ovim postupkom?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Do danas nisam znao, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Samo nekoliko pitanja o opštim uslovima na Kosovu/Kosovë u vreme kada ste vi bili tamo. Ceneći poteškoće koje obojica imamo sa tim u vezi – vi morate da se oslonite na informacije koje vam drugi daju i morate da procenite u kojoj meri su ti izvori informacija zaista pouzdani?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: O jednom od tih izvora je moj cenjeni kolega gospodin Powles govorio, o Savetu za odbranu ljudskih prava i sloboda. Da li može da se kaže da je tokom 1998. godine, u periodu koji nas interesuje ovde, a to je sve do kraja jula meseca te godine, dobijanje pouzdanih informacija o bilo čemu bilo izuzetno teško?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Bilo je lakše dobiti informacije o stvarima koje su se dešavale blizu gradova kao što su Priština/Prishtinë i Peć/Pejë. Ali u unutrašnjosti, usled teškoće pristupa bilo je veoma teško da se dođe do blagovremenih informacija, zbog čega smo morali da kao i druge organizacije za ljudska prava sačekamo da se završi ofanziva i da se omogući pristup u to područje kako bi ga posetili i potvrdili informacije.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Pokušavam da vodim računa i o prevodiocima kako se ne bi preklapao sa vama ili sa njihovim prevodom vaših reči, pa...

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: ...ukoliko pravim pauzu između vašeg odgovora i mog pitanja, to nije zato što jako sporo mislim, nadam se. Kada bi posle ofanzive došli na područje da istražujete navode o počinjenim ratnim zločinima, kršenju ljudskih prava, bilo je veoma važno da razgovarate sa ljudima poput onih iz Saveta za odbranu ljudskih prava i sloboda?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, jer su oni bili jedna od retkih organizacija koja je imala veoma raširenu mrežu lokalnih aktivista na terenu u gotovo svakom selu, tako da su oni često prvi dobijali izveštaje na terenu o zlostavljanjima koja su se dogodila.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A kada ste se sretali sa njima, vi ste upotrebili reč "aktivisti" i to je veoma važna reč u ovom kontekstu. Human Rights Watch sebe ne smatra kao organizaciju aktivista, da li bih mogao tako da kažem?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mi pre svega i najviše sebe smatramo za organizaciju koja se bavi zastupanjem i istraživanjima, ali smo i aktivisti u određenim periodima.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kada govorimo o aktivistima, vi ste svesni mogućnosti koja postoji da se u izvesnoj meri bude pristrasan, i vi zbog toga tražite potvrdu iz drugih izvora, zar ne?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Apsolutno, i mislim da je sasvim razumljivo kada se vrše dokumentovanja za izvršena zlostavljanja nad jednim narodom unutar sopstvene zajednice da je onda mnogo teže imati objektivni pristup o tome šta se dogodilo.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Iz tog Saveta za odbranu ljudskih prava i sloboda vi ste dobijali dokumentaciju o zlostavljanjima u vidu lekarskih izveštaja za lica koja su bila mučena ili zlostavljana od strane policije [Srbije]?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ili Jugoslovenske vojske?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Takođe smo im pomagali upoznavajući njihovo osoblje sa profesionalnijom metodologijom, objašnjavajući im zašto su važni ti lekarski izveštaji i fotografije kao dokumentacija. Važno je da se razume da je Savet za odbranu ljudskih prava i sloboda to činio gotovo deset godina, zbog ozbiljnog policijskog zlostavljanja... koje se raširilo po Kosovu/Kosovë od 1990. godine. Tako da su oni bili organizacija sa iskustvom.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hvala vam. Da li ste se sastajali sa članovima Saveta za odbranu ljudskih prava i sloboda koji su bili lekari?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Sastajali smo se sa doktorima koji su bili povezani sa Savetom za odbranu ljudskih prava i sloboda, ali koji su najviše radili u Udruženju Majke Tereze.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Doći ću i do Udruženja Majke Tereze. To je za vas bio još jedan koristan i važan izvor informacija?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li se sećate imena nekog od doktora sa kojima ste saradivali?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ne sećam se njihovih imena, ne.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da pokušam da vam kažem jedno ime. Doktor Selimi, doktor Fetim Selimi?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Verujem da smo se sretali sa gospodinom Selimijem, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ekspert za operacije na prsnom košu?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: On je bio jedan od doktora koji je saradivao i pomagao vam u vašem radu?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da, verujem da je tako, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Pomenuli ste... pomenuli ste teškoće u vezi pristupa terenu kako bi istražili navode o kršenjima ljudskih prava. Želeo bih da vam postavim nekoliko pitanja o komentaru koji ste dali u petak. Radi se o komentaru o 40 posto kontrole [OVK na Kosovu/Kosovë]. Kako sam vas ja razumeo, vi ste to rekli kada ste pogledali kartu ispred sebe. Pogledali ste područje Drenice/Drenicë i celu kartu i onda ste rekli da je oko 40 posto teritorije kontrolisala OVK?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mi smo svakako gledali kartu područja koje je u to vreme bilo pod kontrolom OVK. Mi smo to razmatrali i kroz druge izvore na Kosovu/Kosovë, i to svakako nije bilo samo naše mišljenje. Ali je to svakako bila procena koju smo mi izneli gledajući u kartu na osnovu informacija koje smo imali, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Reč koju želim sada da izdvojim je "kontrola"?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Uh-huh.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Jasno je da su Srbi... SR Jugoslavija u određenom vremenu kontrolisala čitavo Kosovo/Kosovë?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A onda je tokom 1998. godine bilo perioda kada su gubili kontrolu nad određenim područjima bivše Jugoslavije – Kosova/Kosovë i Albanije?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U tom trenutku, mislim da ćete se složiti, da mora da se napravi velika razlika između gubljenja kontrole sa jedne strane i sticanja i sprovođenja kontrole sa druge strane?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Na primer, ako uzmemo period 1998. godine, sve do kraja jula meseca te godine, da li se slažete da se oko kontrole glavnih puteva, asfaltnih puteva, situacija stalno menjala?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Osim nekih glavnih srpskih kontrolnih punktova, stalnih kontrolnih punktova, kontrola je svakako bila promenljiva, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Dostavljanje hrane stanovništvu je često bilo veoma otežano?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Od strane jugoslovenskih vlasti i u par manjih prilika od strane OVK, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Isto je važilo i za dostavljanje medicinske opreme i materijala za bolnice koje je takođe bilo veoma otežano?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Često smo morali da prekidamo svoj rad kako bi pomogli u evakuaciji ranjenih civila, i onda smo morali da se sporimo sa jugoslovenskim vlastima na kontrolnim punktovima kako bi ni dobili lekarsku negu u bolnici.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste zapazili pojavu da su ljudi koji su se bavili istraživanjima u vezi ljudskih prava nailazili na ranjene civile koji nisu želeli da idu u državne bolnice jer je naravno policija [Srbije] tamo često tražila ljude koji su na neki način učestvovali u oružanom sukobu?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Bilo je čak i gore od toga na Kosovu/Kosovë, jer u mnogim državnim bolnicama na Kosovu/Kosovë nije bilo albanskih lekara, i tamo nisu čak ni želeli da leče albanske civile. A svakako da su se ranjenici, posebno mladi ljudi, plašili da idu na bolničko lečenje - mladići Albanci.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li imate iskustva i u vezi sa medicinskim objektima za ljude u područjima... u područjima kao što je Drenica/Dreničë gde je sve bilo privremeno, jer imate doktora koji je dostupan samo u određenom gradu ili... on bi sa sobom imao određen broj lekova. Oni su imali jednako velike poteškoće u dostavljanju lekova i materijala sa medicinske strane, isto kao što su imali i vojnici sa dostavljanjem oružja na vojnoj strani?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Područje Drenice/Dreničë o kom govorite je izrazito ruralno područje, uglavnom se tu nalaze sela. Ostala područja na Kosovu/Kosovë su nešto više razvijenija i imali su bar gradove srednje veličine gde su medicinska pomoć i

lekovi bili dostupni. Ali posebno u Drenici/Dreniče bila je veoma ograničena medicinska pomoć. Bilo je nekoliko hrabrih doktora albanske nacionalnosti koji su se preselili u Drenicu/Dreniče kako bi pružili medicinsku pomoć ljudima koji su bili u izuzetno teškim okolnostima u to vreme.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Svakako da neko ko je bio u teškom srčanom stanju u takvom području, da je njemu bilo veoma teško da bude pod stvarno kvalitetnom i dobrom medicinskom negom?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Broj interno raseljenih lica, sada je pomenuto 300.000 ljudi, ja sam čuo čak i procene o preko milion ljudi. Da li bi vi mogli da prokomentarišete te brojke?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Mi smo uzeli brojku od 300.000 ljudi jer je to bila brojka koja je navedena u izveštaju UNHCR i drugih agencija Ujedinjenih nacija, ali svakako da je situacija bila veoma promenljiva. Ljudi su ponekad bili razmešteni tokom nekoliko dana, a značajan broj stanovništva je obzirom na obim destrukcije civilne infrastrukture, spaljivanja čitavih sela od strane Srpskih i Jugoslovenskih snaga, bio raseljen na znatno duži period. Takođe je bilo ljudi koji su otišli u Crnu Goru i Albaniju. A za područje Drenice/Dreniče imamo detaljniji prikaz u izveštaju "Nedelja terora u Drenici/Dreniče".

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I na kraju o pitanju kontrole, već su vas pitali o OVK tokom tog vremenskog perioda do kraja jula meseca [1998. godine]. Očigledno je da jugoslovenske vlasti nisu nikada govorile o OVK kao o vojsci, zar ne?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Oni su o njima govorili kao o teroristima u svakodnevnoj komunikaciji.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Sa druge strane, OVK je u svojoj propagandi uporno tvrdila da ona jeste bila vojska?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Pretpostavljam da to može da se kaže, ali na osnovu onog što smo videli na terenu, oni su nosili uniforme i oni su se sigurno pridržavali standarda Protokola broj 2, oni su sigurno prošli test kada je u pitanju organizovana vojna snaga.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Budimo sa tim malo obazrivi gospodine Bouckaert.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kada vi kažete "mi" i kada govorite da ste tamo [na Kosovu/Kosovë] bili u septembru i ponovo u novembru mesecu [1998. godine] vi ste videli da su ljudi nosili uniforme. Koliko njih ste vi sreli?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Sretali smo gotovo svakodnevno vojnike i komandante OVK. Bilo bi teško da... Ponekad bi sreli veću grupu vojnika OVK, tako da bi veoma teško bilo da se proceni koliko njih smo sreli u tom periodu od šest nedelja.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Razumem. Ali ponavljam, postoji opasnost da vi na osnovu stvari kako ste ih videli na kraju [1998.] godine govorite o stvarima kakve su one bile ranije te godine, sredinom godine. Siguran sam da ste to uzeli u obzir?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Svakako da sam pravio razliku između onog što sam direktno posmatrao i analitičkog doprinosa koji sam dao u izveštaju "Kršenje ljudskih prava na Kosovu/Kosovë" koji je bio zasnovan na istraživanju mojih kolega kao i na nama

dostupnoj ostaloj dokumentaciji, ali to je takođe bio i deo pripreme za taj izveštaj tokom jula i avgusta meseca.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Nema nikakve sumnje da su ljudi pristupali OVK, tražili da se pridruže neposredno posle masakra u Drenici/Drenič. To smo već utvrdili?
SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Pitanje je koliko je OVK imala mogućnosti da organizuje te ljude, da im da uniforme, oružje, i tu se ponovo vraćamo na promenljivu situaciju, zar ne?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A mnogi od njih su bili obični seljani koji su došli sa svojim lovačkim puškama. Vi to niste rekli, ali vam ja to kažem. To su bili većinom seljani sa lovačkim puškama - koje su bile deo njihovog svakodnevnog života.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Da. Bilo je seljana koji su se pridružili, a neki od njih su imali stare lovačke puške, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li su imali... da li su došli sa nekim drugim oružjem sa imanja, koliko ste vi bili informisani – vilama ili tako nečim?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Ne, koliko sam ja video. Većina... u vreme kada sam došao na Kosovo/Kosovë, većina ljudi je bila u uniformama i imali su *kalašnjikove* iako smo povremeno vidali ljude i sa starijim naoružanjem.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Pretpostavljam u vreme...

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Bez vila.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: To je bilo u vreme kad ste vi došli?

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Tako je, kao što sam rekao.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Veoma sam vam zahvalan gospodine Bouckaert. Hvala vam puno. Pozdravite Reeda Broodyja kada ga budete videli.

SVEDOK BOUCKAERT – ODGOVOR: Svakako hoću.

SUDIJA PARKER: Gospodine Shin?

TUŽILAC SHIN: Tužilaštvo nema pitanja časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Bouckaert, čini se da je ovo kraj ispitivanja za vas. Mnogo vam hvala zbog vašeg prisustva i pomoći. Izvinite što smo vas zadržali i posle vikenda. A sada naravno možete da idete i da se vratite ostalim vašim aktivnostima.

SVEDOK BOUCKAERT: Hvala vam puno.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Hvala časni Sude. Tužilaštvo je spremno za svog sledećeg svedoka

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobar dan gospodine.

SVEDOK: Dobar dan.

SUDIJA PARKER: Molim vas da pročitate svečanu zakletvu sa karte koja vam je data.

SVEDOK: Da, da, hoću. Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Izvolite sedite.

svedok Zeqir Gashi

TUŽILAC WHITING: Mogu li da počnem sa ispitivanjem časni Sude?

SUDIJA PARKER: Da gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Hvala vam časni Sude.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WHITING

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dobar dan gospodine. Molim vas da kažete vaše ime i prezime?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Zovem se Zeqir Gashi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li me gospodine razumete dobro preko prevodioca?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, razumem vas.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Molio bih vas da kada slušate moje pitanje sačekate da ga čujete celog pre nego što date odgovor. Da li ste razumeli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I ukoliko u bilo kom trenutku ne razumete prevod ili ne razumete moje pitanje, molim vas da mi to kažete. Da li ste razumeli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine, recite nam molim vas kada ste rođeni?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: 29. marta 1963. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste rođeni?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Rođen sam u selu Lapušnik/Llapushnik na Kosovu/Kosovë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste išli u školu u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tamo sam išao u prva četiri razreda osnovne škole.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste posle toga išli u školu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nastavio sam do osmog razreda da idem u školu u Komoranu/Komoran.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada ste to završili školu u Komoranu/Komoran, šta ste onda radili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Onda sam išao u srednju školu u Glogovcu/Gllogoc.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste posle toga nastavili sa svojim obrazovanjem?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da nam kažete šta...

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nastavio sam sa studijama na Prištinskom univerzitetu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste studirali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Prvo sam godinu dana studirao hemiju, a onda sam prešao na Medicinski fakultet.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da nam kažete kojih ste godina studirali na Prištinskom univerzitetu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Studirao sam od 1983. godine do 1993. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste postali doktor na kraju studija?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Završio sam studije, ali nisam dobio diplomu, jer u to vreme nismo dobijali diplome Medicinskog fakulteta na albanskom jeziku.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li to molim vas da nam objasnite?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Od 1980-tih godina, svi fakulteti na albanskom jeziku bili su podvrgnuti nasilnim merama, tako da smo morali da nastavimo studije u paralelnom sistemu na privatnim klinikama, u privatnim kućama. Zgrade fakulteta je zauzeo srpski okupator tako da ni studenti ni profesori Albanci nisu imali pristup tim institucijama.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da nam kažete tokom kojih godina ste bili u tom paralelnom sistemu studija?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Od 1989. godine do 1993. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koji smer medicine ste studirali tokom tih godina, kako na fakultetu tako i u tom paralelnom sistemu na privatnim klinikama, u privatnim kućama, kako ste vi opisali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Opštu medicinu. Nisam specijalizirao nijednu posebnu oblast.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A paralelni sistem koji ste vi opisali od 1989. godine do 1993. godine, da li je to takođe bilo u Prištini/Prishtinë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, bilo je i to u Prištini/Prishtinë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste završili studije 1993. godine, kako ove na fakultetu tako i ove paralelne studije koje ste opisali - u paralelnom sistemu, šta ste onda radili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam razumeo pitanje. Mislite na 1993. godinu ili posle 1993. godine?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da. Preformulisaću pitanje, izvinjavam se, nije baš bilo jasno pitanje. 1993. godine kada ste završili studije, šta ste radili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Otvorio sam privatnu kliniku u svojoj kući u selu, gde sam mogao u određenoj meri da zadovoljim svoje materijalne potrebe.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A koje je to selo bilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Selo Lapušnik/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se privatna klinika nalazila u kući u kojoj ste vi odrasli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ako biste išli putem Priština/Prishtinë – Peć/Pejë i ako se vozite prema Peći/Pejë, da li se vaša kuća nalazi sa leve ili sa desne strane puta u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Moja kuća je na desnoj strani puta, nekih 300 metara udaljena od puta.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sada vašu pažnju skrećem na maj mesec 1998. godine. Da li ste tada još uvek radili u toj klinici u vašoj kući u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se nešto dogodilo tokom 8. i 9. maja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Prva borba između OVK i Srpske policije počela je u šumama Lapušnika/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste vi bili kada su počele borbe?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Bio sam u svom selu, kod kuće.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste radili kada su borbe počele?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ništa. Pronašli smo neki smeštaj, a onda smo odveli naše porodice na bezbednija mesta u druga sela.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste odveli vašu porodicu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Odveo sam porodicu u selo Poklek/Poklek gde se nalazila rodbina moje žene.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da nam opišete gde se nalazilo to selo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Selo se nalazi u centralnom delu opštine Glogovac/Gllogoc, dva ili tri kilometra južno od Glogovca/Gllogoc.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste dugo vi ostali u selu Poklek/Poklek?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ostao sam tu noć.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A šta se dogodilo sledećeg dana?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Sledećeg dana sam se vratio u svoju kuću, jer je tamo bilo sve što smo imali, i zbog toga sam otišao da čuvam naše imanje.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste dugo... to je bila vaša kuća u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da. Ostao sam tamo oko dve nedelje, koliko se sećam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A šta ste uradili posle te dve nedelje? Šta se dogodilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tokom te dve nedelje, Srpske policijske snage smeštene u Komoranu/Komoran su napale selo. Posle dve nedelje, počeli su da nas granatiraju teškom artiljerijom, i onda za nas situacija više nije bila bezbedna da bi ostali u svojim kućama.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: To granatiranje teškom artiljerijom, da li znate iz kog je pravca dolazilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Granatiranje je dolazilo iz pravca Komorana/Komoran gde su Srbi imali svoj štab ili bazu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste vi uradili kada je počelo granatiranje?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Otišli smo u selo Orlate/Arllat koje je bilo udaljeno nekoliko kilometara od našeg sela i od srpskih položaja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da kažete u kom pravcu se nalaze Orlate/Arllat u odnosu na Lapušnik/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Orlat/Arllat je nekih pet kilometara zapadno od Lapušnika/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste otišli u Orlat/Arllat, gde ste odseli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Odseo sam u kući jednog mog rođaka.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je vaša porodica u to vreme i dalje bila u selu Poklek/Poklek?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne. Oni su nastavili svoj put ka drugom selu Gornjem Glogovcu/Gllogovc e Epërme, u drugu opštinu - zbog sigurnosti.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dakle, nisu bili sa vama u Orlatu/Arllat?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne. Ne, nisu bili samnom.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste otišli u Orlat/Arllat, da li je bilo još borbi u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Po mom sećanju, bilo je borbi 28. ili 29. maja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A gde ste vi bili kada je došlo do borbi 28. ili 29. maja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Bio sam u selu Orlat/Arllat.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Posle 28. ili 29. maja, da li ste imali priliku da se vratite u Lapušnik/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, da. Vratio sam se u Lapušnik/Llapushnik ali ne na mesto gde su se nalazile naše kuće.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A gde ste se vratili u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Vratili smo se u deo koji nije bio na meti Srpskih snaga, u deo koji se nalazi jugo-zapadno od puta Priština/Prishtinë – Peć/Pejë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zbog čega ste se vi vratili u to vreme u Lapušnik/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Razlog zbog čega sam se vratio u to vreme u Lapušnik/Llapushnik je bio da ponudim svoju medicinsku pomoć stanovništvu koje je ostalo na tom području, da bi im pomogao koliko god sam mogao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste uradili kako biste stanovništvu pružili medicinsku negu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Prvo sam kontaktirao Ymera Alushanija kako bi videli šta možemo da učinimo u otvaranju klinike da bi pružili zdravstvenu negu stanovništvu koje je tamo ostalo. On me je upoznao sa jednim od vođa OVK koji je imao nadimak Qerqiz. I negde početkom juna meseca mi smo otvorili kliniku, koja je moram da kažem bila improvizovana.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vam je Ymer Alushani rekao zašto želi da vas upozna sa Qerqizom?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se ja sećam ili sam razumeo, zato što je Qerqiz bio vođa jedinice OVK u Lapušniku/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vam je bio poznat naziv jedinice u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ona se zvala *Çeliku*.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kada ste saznali za to ime jedinice?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se tačno kada.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se otprilike sećate kada je to bilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Na samom početku, kada smo otvorili kliniku.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A rekli ste da ste kliniku otvorili negde početkom juna meseca, je li to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde se nalazila klinika u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Klinika se nalazila u kući gospodina Ferata Sopija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi ste pomenuli nekog po imenu Ymer Alushani. Da li ste poznavali Ymera Alushanija pre rata?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, poznavao sam ga i pre rata. Išli smo zajedno u osnovnu školu, ali nismo bili ista generacija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u to vreme znali nadimak Ymera Alushanija?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Njegov nadimak je bio Voglushi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u klinici sami radili ili sa još nekim?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam radio sam. Imali smo dve sestre.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko dugo... mislim na dane, nedelje, mesece... koliko dugo ste radili u toj klinici u Lapušniku/Llapushnik? Do kada?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Radili smo u toj klinici u Lapušniku/Llapushnik dok taj deo teritorije nije bio okupiran od strane Srba.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kada se to desilo, kada je ta teritorija pala u ruke Srba?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je bilo 25. ili 26. jula.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da nam opišete vaš rad u klinici molim vas?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Uopšteno govoreći, mi smo svima pružali negu, ali najviše smo imali posla sa civilnim stanovništvom.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Otprilike, koliko ste ljudi lečili svakog dana?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Lečili smo otprilike 20 do 25 ljudi dnevno.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li je takva brojka bila od početka do kraja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ja vam govorim brojku u proseku. Ponekad smo imali više a ponekad manje pacijenata.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je taj prosek važio za čitav taj period – od početka juna do kraja jula meseca?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je približan broj.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kažete da ste lečili civile. Da li ste lečili i vojnike?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Lečili smo i vojnike.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Što se tiče i civila i vojnika, koju vrstu medicinske nege ste pružali? Možete li da mi navedete listu problema?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Lečili smo sve vrste medicinskih problema sa kojima se susretalo civilno stanovništvo. A kod vojnika su često u pitanju bile lakše rane, a često su i alergije bile u to vreme prisutne, kao i neki ljudi sa hroničnim bolestima.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koju vrstu hroničnih bolesti ste lečili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Krvni pritisak, visok krvni pritisak, druge bolesti kao što su bolesti pluća, hronične bolesti pluća koje su bile učestale kod tog stanovništva i slične bolesti.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste lečili vojnike, da li ste razgovarali sa njima?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, obično jesmo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate da li su svi vojnici bili iz Lapušnika/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam, jer je naša dužnost bila da im pružimo zdravstvenu negu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ako bi se suočili sa ozbiljnim medicinskim problemom, šta ste onda radili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mi smo im onda savetovali da odu na drugo mesto gde su mogli da dobiju adekvatan tretman.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde su bila takva mesta?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: U opštinskom centru u Mališevu/Malishevě.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A šta se to nalazilo u Mališevu/Malishevě da bi ljudi mogli tamo da izleče ozbiljne medicinske probleme?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne razumem pitanje. Da li možete da ga ponovite? Da li možete da budete precizniji?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da, mogu. Šta se nalazilo u Mališevu/Malishevě? Gde ste ih slali u Mališevu/Malishevě?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tamo se nalazila klinika koja je dugo postojala. Tu je postojalo medicinsko osoblje koje je bilo specijalizovano za lečenje ozbiljnijih problema.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li malo možete da nam opišete uslove u kojima ste radili tokom juna i jula meseca 1998. godine u klinici u Lapušniku/Llapushnik. Kakvi su bili uslovi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Uslovi nisu bili idealni. Sam objekat je bio improvizovan, kao što sam rekao. Imali smo određenu količinu lekova i opreme za prvu pomoć. To je bilo sve.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste časova radili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Radili smo od jutra do 17.00 – 18.00 časova popodne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste spavali u Lapušniku/Llapushnik ili na drugom mestu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično sam spavao u kući svog rođaka u Orlatu/Arllat.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Uz pomoć sudskog poslužitelja, pokazaću vam fotografiju snimljenu iz vazduha. Nalazi se u svežnju dokumenata u tabulatoru broj 4, i to je fotografija broj 8 iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj P001, a ova fotografija je označena.

TUŽILAC WHITING: Molim vas da to stavimo na grafoskop.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine, pogledajte sada tu fotografiju na grafoskopu sa vaše leve strane. Bolje je da direktno to pogledate sa vaše leve strane, a ne preko kompjutera. Da li ... da li to prepoznajete?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, mogu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste videli ovu fotografiju pre?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da. Video sam je tokom intervjuja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Želim da skrenem vašu pažnju na donji desni ugao i belu marginu. Dali tamo vidite potpis?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je to vaš potpis?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je moj potpis.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Teško je sada da se vidi, ali sa desne strane vidnog crvenog kruga nalazi se još jedan crveni krug.

TUŽILAC WHITING: Možda bi mogli da to malo uvećamo na grafoskopu?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vidite taj crveni krug gospodine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta je to?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne razumem pitanje.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Preformulisacu ga. Da li ste vi to obeležili u toku intervjua?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A šta se nalazi unutar tog crvenog kruga koji ste ucrtali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je mesto gde se nalazila klinika.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li sada da opišete ili ako možete uz pomoć pokazivača da nam prikažete kuda ste dolazili od klinike do Orlata/Arllat?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ovim putem se išlo ka klinici.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zamoliću da vam se da olovka, i ako možete da povučete jednu liniju po tom putu.

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: *(svedok obeležava)*

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Hvala vam. Vidim da na tom ucrtanom putu postoje dve ranije ucrtane oznake "X". Da li ste ih vi stavili za vreme intervjua?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta predstavljaju ta dva krstića?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Oni predstavljaju dva kontrolna punkta.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A ko se nalazio na tim kontrolnim punktovima?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično su tu bili vojnici OVK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li možete da obeležite... da ih ponovo ucrtate preko tih postojećih "X" oznaka kako bismo ih bolje videli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: *(svedok obeležava)*

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste morali da prolazite kroz te kontrolne punktove kada ste išli i vraćali se iz Orlata/Arllat?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vam je trebala neka propusnica ili dozvola da prođete kroz te kontrolne punktove?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, nije mi ništa trebalo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate da li su vojnicima bile potrebne propusnice ili dozvole ako bi putovali izvan Lapušnika/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam siguran, ali sam čuo da su im trebale.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate ko vam je to rekao?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se ko mi je to rekao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate da li ste to čuli od vojnika?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Verujem da je tako, ali ne znam od koga od njih sam to čuo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Hvala vam, shvatio sam. Završili smo sa ovom fotografijom.

TUŽILAC WHITING: Molim da se ovoj fotografiji dodeli broj?

SUDIJA PARKER: Da.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P213.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting, da li je ovo pogodan trenutak?

TUŽILAC WHITING: Upravo sam to hteo da vas pitam. Hvala časni Sude.

SUDIJA PARKER: Sada ćemo da napravimo pauzu. Moramo doktore da prekinemo vaše svedočenje kako bi se premotele trake. Idemo na pauzu od 20 minuta. Nastavićemo sa radom u 16.05. časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Da gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Hvala časni Sude.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine, dok ste vi radili na klinici u Lapušniku/Llapushnik tokom juna i jula meseca 1998. godine, odakle vam je stizala hrana?

prevodioci: Molimo vas da uključite mikrofon.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vaš odgovor nismo čuli jer vam je mikrofon isključen. Molim vas da ponovite odgovor?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Hranili smo se u kuhinji, zajedničkoj kuhinji za sve nas.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate gde se nalazila ta kuhinja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, sećam se. Bila je u kući gospodina Gzima Gashija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi ste rekli da je to bila zajednička kuhinja "za sve nas". Za koga to sve?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Za nas koji smo radili u klinici, ali i za vojnike. I oni su se tamo hranili takođe.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Uz pomoć sudskog pomoćnika, sada ću da vam pokažem fotografiju. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P006. Nalazi se na strani broj 18 i nosi oznaku ERN broj U0083683.

TUŽILAC WHITING: Molim vas da to stavite na grafoskop.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktora, pogledajte molim vas tu fotografiju na vašoj levoj strani?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, vidim je.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li prepoznajete zgrade na toj fotografiji?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ovo je kuća Gzima Gashija gde se nalazila kuhinja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je kuća Gzima Gashija jedna od ovih na slici?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da uzmete olovku i da stavite "X" na kuću Gzima Gashija?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: *(svedok obeležava)*

TUŽILAC WHITING: Pošto se baš ne vidi najbolje, samo zbog zapisnika da se kaže da je svedok obeležio žutu kuću koja se prva vidi sa leve strane. Mislim da je svedoku sada data bolja olovka kako bi obeležio. Hvala vam.

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: *(svedok obeležava)*

TUŽILAC WHITING: Hvala vam gospodine. Molim da se ovoj fotografiji dodeli broj?

SUDIJA PARKER: Da.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P214.

TUŽILAC WHITING: Više nam to neće biti potrebno na grafoskopu. Hvala vam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, pre pauze ste rekli da ste videli Qerqiza pre nego što vas je sa njim upoznao Ymer Alushani i da ste ga videli pre nego što ste otvorili kliniku početkom juna meseca. Da li ste Qerqiza ponovo videli u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ako možete da ponovite pitanje. Nisam razumeo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Bilo je veoma dugo i zbunjujuće pitanje. Pitao sam vas: da li ste ponovo videli Qerqiza u Lapušniku/Llapushnik posle početka juna meseca?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, video sam ga.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tokom juna i jula meseca, koliko ste ga često viđali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Verovatno sam ga viđao svaki drugi ili treći dan.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tokom juna i jula meseca 1998. godine, šta mislite koji je položaj imao Qerqiz u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da je bio vođa jedinice u Lapušniku/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, kada vam je bio potreban medicinski materijal, šta ste onda radili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Kada nam je bio potreban medicinski materijal, napravili bi listu potrebnih stvari i onda bi je predali Qerqizu, i mi bi onda preko njega dobili medicinski materijal koji nam je bio potreban.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko se često to dešavalo tokom juna i jula meseca?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam koliko često, ali uvek kada je postojala potreba za to, mi smo to i uradili.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li otprilike da nam kažete koliko se to puta dogodilo? Da li je to bilo jednom nedeljno, jednom u dve nedelje, jednom mesečno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne mogu ništa da vam kažem o tome jer ne znam tačno. Moglo je da bude jednom nedeljno, a moglo je i češće.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta se događalo kada bi vi Qerqizu predali spisak? Šta bi se dogodilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično bi oni posle nekog vremena te stvari doneli.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ko bi vam doneo taj medicinski materijal?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Neko od vojnika, nekad i sam Qerqiz.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tokom juna i jula meseca 1998. godine, da li znate gde je Qerqiz stanovao u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam tačno. Možda je boravio na imanju Ferata Sopija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Na osnovu čega mislite da je boravio na imanju Ferata Sopija?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Često sam ga viđao u tom kraju, a ponekad bi došao na kliniku da pita da li nam nešto treba.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi ste rekli da verujete da je on bio vođa jedinice u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da budete malo konkretniji o tome šta to znači? Šta je bila jedinica u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne razumem pitanje. Možete li da budete malo precizniji, molim vas?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da. Preformulisau pitanje. Da li je on bio vođa svih vojnika u Lapušniku/Llapushnik ili samo nekih vojnika u Lapušniku/Llapushnik, koliko vi znate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko sam ja shvatio, on je bio vođa čitave jedinice u Lapušniku/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dok ste bili u Lapušniku/Llapushnik tokom juna i jula meseca 1998. godine, da li su dolazili novi vojnici u OVK, koliko vi znate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Viđao sam nova lica, ali ne znam da li su to bili ili nisu novi vojnici.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vam je poznato na koji način su se novi vojnici priključivali OVK u Lapušniku/Llapushnik? Da li ste o tome čuli bilo šta? Da li bilo šta znate o tome?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam da je Qerqiz s njima razgovarao i da bi se onda oni priključili ili ne bi priključili OVK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste bilo šta čuli o Qerqizovoj reputaciji kao komandanta u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ja nisam ništa loše čuo o njemu. Upravo suprotno, čuo sam od vojnika dobre stvari o njemu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kakvu vrstu dobrih stvari ste čuli o njemu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da je bio dobar vođa, da je dobro postupao sa vojnicima i takve stvari.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikada lečili Qerqiza na klinici?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da sam ga jednom lečio na klinici zbog manje ozlede na ruci.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Qerqiz u Lapušniku/Llapushnik imao bradu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Molim vas da nam opišete tu bradu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: A na koji način da je opišem?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Prvo nam recite kolika je bila. Da li je bila dugačka ili kratka brada?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, bila je to dugačka brada.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikada saznali Qerqizovo pravo ime?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne. Tokom tog vremena u Lapušniku/Llapushnik, ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste saznali kasnije?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To sam saznao ovde, kada je sudski postupak počeo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I koje je njegovo pravo ime?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Isak Musliu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tokom poslednje nedelje pre nego što ste napustili Lapušnik/Llapushnik krajem jula meseca, da li ste videli Qerqiza?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam. Da vam kažem istinu, pet godina je od tada prošlo, tako da ne mogu tačno da kažem da li sam ga video ili nisam. Možda jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali niste sigurni?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam siguran.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tokom juna i jula meseca 1998. godine dok ste bili u Lapušniku/Llapushnik, da li ste čuli za osobu po imenu Çeliku?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, čuo sam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste čuli za osobu po imenu Çeliku?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam da je bio jedan od komandanata OVK, da je to jedan hrabar mladić.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste bilo šta čuli o tome gde je komandovao i kome je komandovao?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam da je bio komandant u Klečki/Kleqkë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste čuli kojim područjem je komandovao?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, to nisam znao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste... da li ste videli... da li ste ikada sreli Çelikua?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Video sam Çelikua. Sreo sam ga u Lapušniku/Llapushnik. Tokom njegovih poseta, on bi dolazio na kliniku i pitao bi nas da li nam treba bilo šta i kakva je situacija na klinici.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko se puta to dogodilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Dva puta, po mom sećanju.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikada videli Çelikua sa Qerqizom?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Video sam ih jednom ispred klinike.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate kakav je bio odnos između Çelikua i Qerqiza?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, ne znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste saznali pravo ime Çelikua?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da. U to vreme sam saznao pravo ime Çelikua.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada je to "U to vreme"?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tokom mog boravka u Lapušniku/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I šta ste čuli, koje je njegovo pravo ime?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Fatmir Limaj.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kako ste saznali da mu je to ime?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Sznao sam njegovo ime od ljudi sa kojima sam radio.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikada nešto čuli o ceremoniji polaganja zakletve u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam o tome.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kako ste to čuli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam o tome od Ymera Alushanija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta vam je on rekao?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Rekao mi je da je svečanost polaganja zakletve održana negde u junu mesecu i da je Çeliku tada održao govor. Nisam upoznat sa sadržajem tog govora.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Ymer Alushani bio na polaganju zakletve, ako znate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate gde se održala ceremonija polaganja zakletve?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Održana je negde u Lapušniku/Llapushnik iako tačno ne znam gde.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate otprilike gde?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, ne znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikad čuli nešto o Çelikuovoj reputaciji?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam samo dobre stvari o njemu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kakve dobre stvari?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da je bio dobar komandant, hrabar i mudar čovek.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste vi mislili, koja je bila njegova uloga u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste sigurni?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Siguran sam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vam je bilo poznato bilo šta o komandi, Çelikuovoj komandi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Znao sam... svi su znali da je Çeliku komandant, ali koja je njegova bila uloga, to ne znam i nisam znao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali vi kažete da je svako znao da je on bio komandant, ali komandant čega?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Komandant jedinica OVK, ali koja je tačno bila njegova uloga, nije bilo na nama da to saznamo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ne pitam vas o njegovoj tačnoj ulozi, već vas pitam šta ste vi tada smatrali, koje je njegovo područje komandovanja? Šta ste vi mislili, koje je to područje bilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam da je bio komandant u Klečki/Kleqkë, a ako je još neka zona bila unutar njegove komande, ja to nisam znao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li je Lapušnik/Llapushnik spadao pod njegovu komandu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Sudeći po imenu Çeliku, moglo bi da bude pod njegovom komandom, ali sada...

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste imali bilo koji drugi razlog da smatrate da je Lapušnik/Llapushnik pod njegovom komandom? Vaši razgovori sa vojnicima na primer?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Prelazimo na drugu temu. Da li ste u Lapušniku/Llapushnik znali osobu po imenu Haradin Bala?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ga poznavali pre rata?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, poznavao sam ga pre rata.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kako to da ste ga poznavali?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Selo iz koga je Haradin je i selo iz koga je i moja majka.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koje je to selo?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je selo Koretica/Korrotić.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko dugo ste ga znali pre rata?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Verovatno sam ga znao 10 do 15 godina.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste nešto znali o ocu Haradina Balae?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Svako je u Drenici/Drenič poznavao njegovog oca, jer je on bio poznati pevač narodnih pesama.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tokom juna i jula meseca 1998. godine, da li ste u Lapušniku/Llapushnik videli Haradina Balau?

ADVOKAT GUY- SMITH: Prigovor, navodi se svedok. Može da ga pita kada ga je video, ali ga on navodi da odgovori za ovo vreme.

TUŽILAC WHITING: Teško je časni Sude da...

SUDIJA PARKER: Samo nastavite. Ako je i bila neka šteta, već je učinjena, tako da...

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste videli u Lapušniku/Llapushnik Haradina Balau?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste ga videli u Lapušniku/Llapushnik?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Jednom ili dva puta je došao na pregled u našu kliniku.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada je to bilo, u kom vremenskom periodu?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: U vreme dok smo bili u Lapušniku/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možeet li da budete precizniji, kog meseca?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Juna i jula meseca 1998. godine.

ADVOKAT GUY- SMITH: Samo zbog zapisnika, mislim da je Pretresno veće već konstatovalo da je šteta učinjena, pa se sada pitam u kojoj se meri ovaj odgovor može kasnije uzeti u obzir.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Guy-Smith, komentar Pretresnog veća se odnosio na to da kakva god da je šteta bila da je ona već učinjena, ali mi nismo rekli da je nje bilo.

ADVOKAT GUY- SMITH: U tom slučaju ću onda da odem korak dalje i reći ću da je šteta učinjena.

TUŽILAC WHITING: Hvala vam časni Sude.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da je on došao u kliniku na pregled. Da li se sećate šta se događalo na pregledu ili na pregledima?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično se žalio na visok krvni pritisak i na preskakanje u radu srca.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I šta ste vi radili na pregledu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično bi mu izmerili pritisak, poslušali bi mu rad srca i obavestili ga o njegovom stanju. Kada smo imali lekove, onda bi mu ih dali, a kada nismo imali, onda bi mu preporučili koje lekove da uzima.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Osim u klinici, da li ste ga videli još negde u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Jednom ili dva puta kada sam išao u kuhinju.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada je to bilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se tačno, ali je to bilo u tom vremenu našeg boravka u Lapušniku/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je to bilo tokom juna i jula meseca 1998. godine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate da li je Haradin Bala imao neki nadimak?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, njegov nadimak je bio Shala.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate koje su bile njegove dužnosti u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da je on bio običan vojnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da nam opišete kako je on tada izgledao?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Bio je srednje visine, nosio je brkove. To je ono što ja mogu da kažem o njemu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pored njegovih problema sa visokim pritiskom i aritmijom srca, da li se još nečeg sećate o njegovom fizičkom stanju, njegovom zdravlju?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ga ikada poslali u bolnicu u Mališevo/Malishevë, ako se sećate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate koje ste mu lekove prepisali?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sada bih želeo da vam skrenem pažnju na.... Doktore, na septembar mesec 2003. godine. Da li se sećate da ste se tada susreli sa istražiteljem ovog MKTJ?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, sećam se.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je to bio prvi put da ste se sastali sa nekim iz MKTJ?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je bilo prvi put.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, da li su vas istražitelji pitali o Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste potpisali izjavu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, nisam potpisao izjavu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, da li ste bili iskreni sa istražiteljima?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Delimično.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li to znači da onda delimično niste bili iskreni?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate o čemu niste bili iskreni?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam bio iskren jer nisam želeo da budem svedok u ovom sudskom procesu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate o kojim stvarima niste bili iskreni?

ADVOKAT KHAN: Izvinjavam se časni Sude. Mogu li samo da proverim datum ove izjave. Da li je to septembar 2003. godine ili februar 2005. godine?

TUŽILAC WHITING: Nije u pitanju izjava.

ADVOKAT KHAN: To je intervju sa istražiteljem?

TUŽILAC WHITING: Tako je.

ADVOKAT KHAN: Izvinite.

TUŽILAC WHITING: Radi se o septembru 2003. godine.

ADVOKAT POWLES: Pre nego što moj uvaženi kolega nastavi, mogu li da pitam da li je nastao neki dokument kao rezultat tog sastanka u septembru 2003. godine?

TUŽILAC WHITING: Da, i obelodanjen je Odbrani 26. novembra 2004. godine.

ADVOKAT POWLES: Veoma sam vam zahvalan.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, ako mogu da nastavim sa pitanjima. Da li se sećate o kojim stvarima niste bili iskreni tokom prvog sastanka sa istražiteljima MKTJ?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, rekao sam da znam gospodina Haradina Balau.

prevodioci: Ispravka: Nisam znao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je to istina?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, to nije bila istina.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate, da li su vam bila postavljena pitanja o Čelikuu i Qerqizu?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, sećam se.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sada vam skrećem pažnju na 23. i 24. februar ove godine, 2005. godine. Da li ste tada opet imali razgovor sa istražiteljem MKTJ?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je to bio drugi put da je sa vama bio obavljen razgovor?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, bio je to drugi put.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste tog puta potpisali izjavu?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, potpisao sam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste govorili istinu?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zašto ste ovog drugog puta rekli istinu?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Istina je da sam drugi put rekao da je vreme koje sam proveo u Lapušniku/Llapushnik bilo javno... jer sam tamo javno boravio, a ne u tajnosti. Svi su znali da sam ja bio tamo u to vreme.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali zašto ste promenili iskaz? Zašto prvi put niste rekli celu istinu, a drugi put ste rekli? Šta se promenilo?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tokom razgovora sa istražiteljem drugog puta, naglasio sam mu da niko ne želi da svedoči, posebno u procesu koji se bavi zločinima. Razlog zašto sam promenio iskaz je taj što istina pre ili kasnije uvek ispliva na videlo, a ja ništa nisam hteo da krijem.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li danas govorite istinu?

ADVOKAT GUY- SMITH: Želim na ovo da uložim prigovor. To je na Pretresnom veću da odluči.

SUDIJA PARKER: Mislím da je u ovim okolnostima pitanje na mestu gospodine Guy-Smith.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, da li danas govorite istinu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, gospodine.

TUŽILAC WHITING: Molim vas da pređemo na zatvorenu sednicu?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Na otvorenoj smo sednici.

TUŽILAC WHITING: Hvala vam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, osoba o kojoj smo upravo govorili, koliko ste ga često vidali u Lapušnik/Llapushnik od početka juna 1998. godine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Sretao sam ga prilično često. Ne mogu da vam kažem neki broj. On je povremeno svraćao u kliniku u vreme kad nismo imali posla, i onda bi igrali šah.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate koja su bila njegova zaduženja u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Verujem da je bio običan vojnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada je Lapušnik/Llapushnik pao krajem jula meseca 1998. godine, da li ste ga videli ponovo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Sreli smo se jednom ili dva puta u Novom Selu/Novosellë. Tada smo ponovo improvizovali kliniku u zgradi seoske škole.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate te situacije kad ste ga sreli? Šta se dogodilo, ili zašto ste se sreli sa njim?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da je imao neku upalu i došao je na kontrolu. Prepisali smo mu neke lekove.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da se vratimo sada na vreme tokom juna i jula meseca 1998. godine kad ste radili na klinici u Lapušniku/Llapushnik, da li ste u nekim situacijama izdavali recepte za lekove?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično smo pisali recept na belom listu hartije jer nismo imali na čemu drugom da ih pišemo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Uz pomoć sudskog poslužitelja, predočiću vam dokumente iz svežnja u tabulatoru broj 6. Nosi oznaku ERN U0087691 do ERN U0087702.

TUŽILAC WHITING: Za sudskog poslužitelja, to je tabulator broj 6.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ako možete da pogledate te stranice tamo.

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ih prepoznajete?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, prepoznajem ih.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: O čemu se radi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Radi se o imenima naših pacijenata, dijagnozama i dodeljenoj terapiji.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate ko je to napisao?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ja sam to napisao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se na kraju svake stranice vidi vaš potpis?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je to iz vremena kad ste bili u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da. Stoji datum na njima.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, molim da se ovome dodeli broj?

SUDIJA PARKER: Da.

sekretar: Tabulator broj 6 će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P215.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A sada doktore, da li su se i lekarski kartoni nalazili takođe na klinici tokom juna i jula meseca 1998. godine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ko je bio zadužen da brine o tim kartonima?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično je o tome brinula medicinska sestra.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sada ću da vas zamolim da pređete na tabulator broj 5.

TUŽILAC WHITING: Možda uz pomoć sudskog poslužitelja da se predoče svedoku dokumenti iz tabulatora broj 5. A za transkript, oni nose oznaku ERN U0087665 do 7768.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ovo je notes koja ima naslov "Ambulanta za previjanje". Ako možete samo da pogledate šta se nalazi u njemu. Sada, da li je to vaš rukopis?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, nije.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dali prepoznajete rukopis?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne prepoznajem rukopis. Moguće je da su ovo pisale dve ili tri osobe.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li prepoznajete navedena imena u notesu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ako mogu da ih pročitam. Da, prepoznajem ih.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kako ih to prepoznajete?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Većina njih ima prezime Gashi ili Sopi. Zatim imamo navedene pseudonime vojnika. Ljudi sa ovim prezimenom obično dolaze iz našeg sela.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vidite koji su datumi zapisani?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li su ti datumi iz vremena kada ste vi bili u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ova evidencija o previjanjima i zavojima odgovara načinu na koji ste vi vršili evidenciju na vašoj klinici?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nešto se poklapa ali neke stvari ne mogu da pročitam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li nam kažete za ove stvari koje možete da pročitate da se podudaraju?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čini mi se da da.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, molim da se ovom dokumentu dodeli broj?

SUDIJA PARKER: Da.

sekretar: Tabulator broj 5 će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P216.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I na kraju doktore, molim vas da pogledate tabulator broj 7.

TUŽILAC WHITING: Molim sudskog poslužitelja da opet pomogne svedoku. A za transkript, oni nose oznaku ERN U0087723 do ERN U0087728.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine, možete li da pogledate ovo na trenutak. Ne znam da li gledate albansku verziju? Da, gledate. A nosi naziv "Lista za injekcije". Da li je ovo vaš rukopis?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nije.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li prepoznajete navedena imena u ovom dokumentu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, prepoznajem ih. To su imena ljudi iz sela.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li su ovi datumi iz vremena kada ste i vi bili u Lapušniku/Llapushnik u klinici?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jesu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ova evidencija odgovara načinu na koji ste vi vršili evidenciju na vašoj klinici?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čini mi se da odgovara.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, molim da se ovom dokumentu dodeli broj?

SUDIJA PARKER: Da.

sekretar: Tabulator broj 7 će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P217.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, sada prelazim na drugu temu. Da li ste ikada čuli za zatvor u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikada bili u zatvoru u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, nikada.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Govorili ste nam o kući Gzima Gashija u koju ste odlazili po hranu. Da li se preko puta tog imanja nalazilo još jedno imanje?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da je bilo drugih kuća pored Gzimove kuće.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Konkretno mislim sa druge strane puta. Da li su postojale još neke kuće ili imanja sa druge strane puta od Gzimove kuće?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da jesu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikad bili na imanju kojue se nalazi preko puta Gzimovog imanja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, nisam. Nije bilo razloga da tamo odlazim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste videli neke ljude da su ulazili i izlazili sa tog imanja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Viđao sam u nekim prilikama ljude da su odlazili tamo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste videli, da li su ti ljudi bili vojnici ili civili, ako se sećate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Vojnici i civili, ali u to vreme se činilo da je svaka kuća u Lapušniku/Llapushnik služila kao sklonište ili mesto gde su vojnici boravili. Koliko sam ja shvatio, nisu imali druga mesta za boravak.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Skrenuću sada vašu pažnju na kraj meseca jula, za period kada ste rekli da je Lapušnik/Llapushnik pao. Da li se sećate kada je izvršen napad na Lapušnik/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Sećam se da je to bilo rano ujutro 25. jula.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste vi bili kada je počeo napad?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Bio sam u selu Orlat/Arllat, a onda sam otišao u Lapušnik/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste otišli u Lapušnik/Llapushnik, gde ste tamo otišli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Otišao sam na mesto gde se nalazila klinika.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko dugo ste ostali tamo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čitavo jutro.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se napad nastavio?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste uradili krajem jutra?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Pokušali smo da prenesemo lekove iz te kuće u jednu drugu kuću koja je bila nešto udaljenija od linije fronta.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se i ta kuća nalazila u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, bila je u Lapušniku/Llapushnik, ali nešto udaljenija od linije fronta.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ako se sećate, u kom pravcu se nalazila ta kuća u odnosu na kuću Ferata Sopija?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Zapadno od te kuće, mislim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko dugo ste ostali u toj kući?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tu smo ostali do sledećeg dana kada smo otišli iz Lapušnika/Llapushnik i pobjegli u planine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste otišli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Kretali smo se planinskim putevima i ostali smo u selu koje se nalazilo na planini Beriša/Berishë, a onda smo otišli u Novo Selo/Novosellë ili Fshati i Ri.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Samo da bi bilo jasno, kako se zove to selo u koje ste otišli u planini Beriša/Berishë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Naziv na albanskom jeziku je Fshati i Ri, a u to vreme se zvalo Novo Selo/Novosellë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste napustili Lapušnik/Llapushnik koje je prvo selo u koje ste otišli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Beriša/Berishë, ali nismo se tamo zadržavali nego smo nastavili ka Novom Selu/Novosellë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko vam je trebalo da stignete od Lapušnika/Llapushnik do Beriše/Berishë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Oko dva do tri sata.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste išli sami ili je još ljudi bilo sa vama?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Bio sam sa medicinskim sestrama koje su mi pomagale u radu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste sretali i druge ljude na istom putu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, da. Video sam i druge ljude kako idu istim putem, seljani ali i neki vojnici takođe.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate šta se dogodilo Ymeru Alushaniju?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: On je tog dana ubijen u Lapušniku/Llapushnik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rejkli ste da ste posle Beriše/Berishë otišli u Novo Selo/Novosellë. Koliko ste dugo tamo ostali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tu smo bili od kraja jula meseca kada smo stigli, pa sve do početka septembra.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Mislim da ste nam već nešto rekli o tome šta ste radili, ali nam sada precizno recite šta ste radili tokom vašeg boravka u Novom Selu/Novosellë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tokom boravka u Novom Selu/Novosellë, ponovo smo otvorili kliniku uz pomoć medicinskih sestara iz tog sela i nastavili smo sa pružanjem medicinske pomoći lokalnom stanovništvu iz okolnih sela. Njihov broj se tada povećao na 50.000 do 60.000 hiljada.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tokom tog perioda, koliki broj ljudi ste svakodnevno pregledali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Lečili smo veoma veliki broj ljudi. Ponekad bi dnevno pregledali i do 200 ljudi. Ali tada je situacija bila bolja u odnosu na prethodni period zahvaljujući pomoći *Lekara bez granica* koji su nam dostavili više lekova nego što nam je bilo potrebno za lokalno stanovništvo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste napustili Lapušnik/Llapushnik, da li ste ponovo videli Qerqiza?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam ga video ponovo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ponovo videli Çelikua?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se sećam, jednom sam ga sreo. Došao je u kliniku i pitao nas je kao i obično kako idu stvari kod nas i da li stanovništvu pružamo neophodnu medicinsku zaštitu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kada je to bilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se sećam, to je bilo sredinom ili u prvoj polovini avgusta meseca

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A početkom septembra meseca 1998. godine, gde ste vi otišli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Kada su okupatorske snage počele ponovo da granatiraju Novo Selo/Novosellë, otišao sam u dolinu između Kišne Reke/Kishnarekë i Beriše/Berishë gde se nalazio ogroman broj raseljenih lica.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko dugo ste tamo ostali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tu sam boravio od početka septembra pa sve do 17., 18. septembra.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste posle toga otišli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Odatle smo... odlučio sam da odem u Prištinu/Prishtinë i da posetim svoju porodicu, i onda sam nastavio put do Sedlara/Shalë, to je jedno selo južno od Kišne Reke/Kishnarekë. Odatle, kroz još neka sela, otišao sam u Prištinu/Prishtinë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li su vas srpske vlasti uhapsile u nekom trenutku?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kada se to dogodilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tri ili četiri dana posle mog dolaska u Prištinu/Prishtinë. Došli su i uhapsili me u kući mog oca.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate zbog čega su vas uhapsili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne razumem pitanje.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li...

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Možete li da budete precizniji molim vas?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da, mogu. Da li su vam Srbi rekli razlog zbog kog vas hapse? Da li su vam oni rekli koji je bio razlog za vaše hapšenje?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Prilikom hapšenja, mogu da kažem da je to više ličilo na kidnapovanje. Nisu hteli da mi kažu zbog čega me hapse. Posle toga su me odveli u prostorije Srpskih Snaga bezbednosti gde su počeli da me ispituju, zlostavljaju i nemilosrdno ponižavaju.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Doktore, koliko dugo su vas držale srpske vlasti?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Četiri dana.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada su vas pustili, da li ste ostali u Prištini/Prishtinë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, ostao sam u Prištini/Prishtinë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u određenom trenutku... nemojte da nam kažete gde ste otišli, ali da li ste u jednom trenutku otišli sa Kosova/Kosovë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, otišao sam sa Kosova/Kosovë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li sada živite u drugoj zemlji?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li radite u toj zemlji? Molim vas, nemojte da kažete...

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, radim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li radite kao doktor?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, ne radim kao doktor, jer mi je za to potrebna licenca, i ja radim na tome. Sada radim drugi posao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koje godine ste otišli sa Kosova/Kosovë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: U proleće 1999. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da u zemlji u kojoj sada živite radite na tome da dobijete licencu za rad. Da li se nadate da ćete jednog dana opet da radite kao doktor?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nadam se da ću moći u bliskoj budućnosti da radim kao doktor.

TUŽILAC WHITING: Hvala vam doktore, nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam gospodine Whiting. Gospodine Guy-Smith?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY- SMITH

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Dobar dan.

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Ja se zovem Gregor Guy-Smith i zajedno sa gospodinom Harveyem zastupam Haradina Balau, čoveka koga poznajete. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, znam ga.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Razlog zbog koga ga znate je što i vaša i njegova porodica potiču iz istog sela. Istina?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Istina.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Pretpostavljam da ste vi pre rata bili kod njega u kući. Da li je to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam bio kod njega u kući, ali smo se sretali.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: A kada kažete da ste se sretali, mislite da ste se sretali u selu? Da li je to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Koliko je u tom selu blizu kuća vaše porodice kući porodice gospodina Balae?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da li mislite na selo u kom sam ja živio i selo u kom je živio gospodin Bala?

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Ne. Izvinjavam se, selo gde je vaša... gde je vaša... mislim da je to selo odakle je bila vaša majka. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tačno. Udaljeno je bilo pola kilometra.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Pre rata devedesetih godina: 1990., 1991., 1992. i 1993. godine vi ste u to vreme koliko sam ja shvatio studirali da biste postali lekar. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Vi niste mogli da dobijete diplomu zbog ponašanja Srba, i vi ste opisali paralelni obrazovni sistem preko koga ste mogli da nastavite vaše studije. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tačno?

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Tokom tog perioda, a govorim o početku devedesetih godina, da li ste se u tom periodu sretali sa Haradinom Balaom?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da. Bilo u njegovom selu ili u Komoranu/Komorani, gde je uobičajeno subotom bila pijaca.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: A pijaca u Komoranu/Komorani je mesto gde su se subotom ljudi okupljali iz raznih sela. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Od recimo 1993. godine pa do negde 1997. godine, da li ste se u tom periodu sretali sa gospodinom Haradinom Balaom?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, sretao sam ga, ali možda ne tako često.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: I svi... svi su u kraju znali da vi studirate za doktora i da ste već imali određena znanja u tom pogledu. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Ljudi bi dolazili i pitali vas za savet. Tačno? Čak i pre nego što ste bili u mogućnosti da otvorite svoju kliniku? Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, ponekad, da.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Da li vam je bilo poznata činjenica da je od 1993. godine i posle toga Haradin Bala pretrpeo bar jedan srčani udar, ako ne i brojne srčane udare? Da li je o tome razgovarao sa vama?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da je u tom periodu došao kod mene na pregled i da smo tada u Lapušniku/Llapushnik razgovarali o uzrocima njegove aritmije, njegovih srčanih problema.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Ja vas pitam o periodu pre pregleda u Lapušniku/Llapushnik gospodine Gashi. Vi ste znali i pre tog pregleda, zar ne, da je Haradin Bala imao srčane probleme. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, nisam znao pre... nisam pre znao da on boluje od te bolesti.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: U periodu kada ste razgovarali sa njim i kada ste saznali za njegovu bolest srca, koje vam je on tada rekao informacije prilikom tog pregleda?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Šta mislite pod "informacije"?

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Da li ste dobili njegov medicinski karton, da li ste razumeli na neki način šta se sa njim događalo u prošlosti kako bi vi bili u poziciji da... postavite ako ne dijagnozu, a ono bar prognozu u vezi onog što ga čeka?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se sećam, mi smo nešto malo razgovarali, ali nismo ulazili u detalje.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Pa, dok sedite tu danas, da li se sećate bilo čega što ste tada razgovarali sa njim?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Jedina stvar koje se veoma dobro sećam jeste da je imao aritmiju i da mi je pokazao lekove koje je koristio, i da smo mu izmerili pritisak.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Koje je lekove koristio u to vreme?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Pokušavam da se setim. Mislim da je to bio lek *beta blocker* ili neki drugi lek.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: A šta je *beta blocker*? Kakvo mu je dejstvo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: On reguliše rad srca u slučaju aritmije.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Da li... da li se sećate da je uzimao jednu vrstu lekova ili više različitih lekova u to vreme kada je bio kod vas na pregledu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Možda je uzimao i druge lekove, ali ja se sećam samo ovih.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Da li ste mu tada prepisali bilo kakve lekove za njegovo stanje na koje se u najmanju ruku žalio, ako nije i patio zbog takvog stanja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam siguran da li sam mu nešto prepisao ili sam mu tada nešto i dao, jer smo nešto možda i imali na klinici.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: Kada su ljudi dolazili kod vas na kliniku pre 1998. godine, da li ste vi tada imali zdravstvene kartone za svakog pacijenta koji je dolazio kod vas?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično smo ih imali.

ADVOKAT GUY- SMITH – PITANJE: A posle maja meseca 1998. godine kada ste otvorili kliniku, shvatio sam da ste u skladu sa dobrom medicinskom praksom takođe imali zdravstvene kartone za ljude koji su dolazili kod vas. Tačno?

TUŽILAC WHITING: Izvinjavam se, imam prigovor. Mislim da se ovo pitanje ne zasniva na činjenicama, jer je klinika otvorena posle početka juna meseca 1998. godine, a ne posle maja meseca 1998. godine.

ADVOKAT GUY-SMITH: Doći ćemo i do toga.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U stvari, kada ste 2003. godine razgovarali sa istražiteljem, koliko sam ja shvatio, vi ste tada rekli da niste govorili istinu o jednoj stvari, a to je pitanje da li ste poznavali ili niste poznavali gospodina Balau, ali da ste govorili istinu o drugim stvarima. Da li je to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada ste razgovarali sa istražiteljem, govorim sada o stranici broj 3 u beleškama gospodina Tuckera, vi ste rekli istražitelju da ste se vi na tom mestu nalazili negde od početka maja meseca 1998. godine i da ste tu ostali do kraja jula, negde do 25. jula. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da sam rekao od početka juna do 25. jula.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kad ste se sreli sa istražiteljem, da li ste imali priliku da pogledate beleške koje je napravio?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li su vam te beleške pročitane na albanskom ili na engleskom jeziku, ako se sećate?

TUŽILAC WHITING: Izvinite, ako bi mogli samo da razjasnimo na koji razgovor mislite, jer je pitanje bilo samo " Kad ste se sreli sa istražiteljem", a vođena su dva odvojena razgovora.

ADVOKAT GUY-SMITH: Svakako. Nema problema. Govorim o razgovoru sa gospodinom Tuckerom, verujem da je to razgovor iz 2003. godine, izjava koju on [svedok] nije potpisao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tokom tog razgovora kad ste se sreli sa istražiteljem... da li se sećate da ste se sreli sa gospodinom Tuckerom iz MKTJ?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, sećam se.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A tokom tog perioda kad ste se sreli sa gospodinom Tuckerom, on vam je postavljao niz pitanja uključujući i to gde ste bili smešteni u smislu gde se nalazila klinika. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I vi ste mu rekli gde ste se nalazili. Rekli ste mu da ste bili smešteni u jednoj kući na imanju u Lapušniku/Llapushnik. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Isto ste mu tada rekli da je lokalno stanovništvo znalo da se vi tamo nalazite i da su oni onda tamo dolazili da vide vas i medicinske sestre u toj kući. Tačno? Vi ste mu to rekli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to sam mu rekao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Isto ste mu tada rekli da ste putovali kako bi obišli starije ljude i ostale koji nisu bili u stanju da dođu kod vas u kliniku. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da. I drugi ljudi koji nisu mogli da dođu do klinike, do kojih smo onda mi odlazili da ih pregledamo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Rekli ste mu da niste tada imali puno medicinskih sredstava i da ste imali samo ono što ste dobijali od volonterskih organizacija. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tačno. Od volonterskih organizacija, a vrlo retko smo dobijali pošiljke i od OVK.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. A sada što se tiče datuma o kojima govorite, ja ću da pročitam ono što stoji u beleškama da bi videli da li će vas to podsetiti na ono što ste tada rekli istražitelju. Vi ste istražitelju rekli da ste bili u jednoj kući na imanju u Lapušnik/Llapushnik negde od maja meseca 1998. godine i da ste tamo ostali do kraja jula meseca. Oko 25. jula, kada su Srbi započeli svoju ofanzivu na selo, lokalno stanovništvo se sklonilo u obližnje planine i da ste i vi otišli sa njima. To je ono što ste vi tada rekli istražiteljima - a ja se sada brinem zaista oko datuma -da ste vi počeli da pružate lekarsku pomoć stanovništvu u maju mesecu, početkom maja meseca. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Počeo sam da pružam pomoć stanovništvu i nikada to nisam ni prestajao da radim. Prvo u mojoj kući dok sam u njoj živeo. A kada smo napustili kuću, onda smo kao što sam rekao, otvorili kliniku u južnom delu Lapušnika/Llapushnik gde smo boravili sve do jula meseca, 25. jula, kada smo napustili to mesto.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Cenim to. Ali važno je kada ste počeli. Ta klinika... klinika, Ja nisam... nisam želeo da vas prekinem. Ta klinika se nalazila u kući Ferata Sopijsa? Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A to je klinika koju ste vi otvorili u maju mesecu, kako ste rekli gospodinu Tuckeru - istražitelju, kada ste ga sreli 2003. godine - kada ste govorili istinu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Možda je to greška, jer je ta klinika počela sa radom početkom juna meseca.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vrlo dobro. Da li poznajete nekog ko se zove Nazif Sopi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, poznajem ga. On je iz Lapušnika/Llapushnik.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A Nazif Sopi je rođak Ferata Sopiya, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Verujem da su rođaci.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A da li poznajete nekog po imenu Cercin ili Kerkin Sopi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da li možda mislite na Cirkin Sopiya?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Mnogo vam hvala, na njega sam mislio, da. Pretpostavljam da ga poznajete pošto ste me ispravili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, poznajem ga. Poznavao sam ga u to vreme.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Hteo bih da se vratimo uz pomoć sudskog poslužitelja na dokazni predmet Tužilaštva broj P213, radi se o fotografiji snimljenoj iz vazduha.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, ako bi mogli to da stavite na grafoskop, to bi bilo dobro.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pogledajte ovaj dokument doktore. Opet se vraćamo na područje gde ste prethodno ucrtali krug, a to je područje za koje verujem da ste rekli da se u njemu nalazila klinika. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li možete tamnijom olovkom ako je imate da zaokružite kuću Ferata Sopiya u tom području, gde verujem da ste rekli da se nalazila klinika?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne vidim jasno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ako pogledate mesto gde ste prethodno ucrtali krug, da li možete otprilike da naznačite gde je bila kuća Ferata Sopiya i da nam pokažete, preciznije od ovog kruga koji ste već označili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da bi to trebalo da bude negde ovde.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I mislim da ste oko tog mesta ucrtali plavi krug. Tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne znam kada ste planirali da napravimo pauzu?

SUDIJA PARKER: Upravo je sada dobar trenutak. Čekao sam da vidim da li ćete da predete na drugu temu.

ADVOKAT GUY-SMITH: Odgovarala bi sada.

SUDIJA PARKER: Onda pravimo sada drugu pauzu i nastavljamo sa radom u 18.00 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala vam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Za vreme dok ste bili u Lapušniku/Llapushnik tokom leta 1998. godine, recite nam da li ste nekad odlazili u kuću Nazifa Sopiya?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Prolazio sam blizu nje.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pogledajte ponovo kartu broj 213 na grafoskopu. Da li možete da vidite gde se na karti nalazi kuća Nazifa Sopiya, trebalo bi da kažem na fotografiji, jer je to snimak iz vazduha.

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Možda je to severozapadno od Feratove kuće.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Koristeći pokazivač, molim vas da nam to pokažete na karti?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ovde, u sredini.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Možete li molim vas da upišete "NS" na mestu koje ste pokazali, gde ste pokazali da se nalazi kuća Nazifa Sopiya?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: (*svedok obeležava*)

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada je reč o kući osobe koju sam prethodno pomenuo, mislim da se zove Qerkin Sopi... nadam se da ovog puta nisam pogrešio, pogledajte ponovo na kartu i recite nam gde se nalazi njegova kuća, i molim vas da tu zupišete slova "QS" i na taj način nam pokažete gde bi njegova kuća mogla da se nalazi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne bih mogao precizno da pokažem.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Tokom leta 1998. godine, da li ste nekad odlazili do kuće Ferata Sopiya?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, možda jesam, jer je bila u blizini.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Sada želim na trenutak da se vratim i da razgovaramo... ne samo o tome kako su vođeni zdravstveni kartoni već i o tome šta ste vi radili kad su pacijenti dolazili da vas vide na klinici. U redu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Do vremena kad ste radili na klinici u Lapušniku/Llapushnik tokom leta 1998. godine, vi ste i pre toga viđali pacijente neko vreme, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Šta mislite pod "viđali pacijente neko vreme"? Nije mi jasno pitanje.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pa, ljudi su dolazili kod vas neko vreme i tražili lekarsku pomoć, izvesno vreme pre nego što ste počeli da radite u toj klinici, kako ste nam opisali, u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Procedura koju ste koristili pre otvaranja klinike u Lapušniku/Llapushnik bila je da kada bi pacijent došao kod vas, vi bi pisali beleške, neku vrstu istorije njihove bolesti, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, kao što je i običaj u takvim slučajevima, zapišete podatke koji se tiču njihove istorije bolesti.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A razlog zašto ste zapisivali istoriju bolesti je taj što ste zapisivali sve na šta se žalio pacijent ili ono što ste vi zapazili kako bi proverili šta se događalo sa njim, koja je bila njegova istorija bolesti, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, tako se to obično radi.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi ste nam rekli da ste lečili ljude koji su imali probleme sa alergijom ili disajne probleme ili neka druga hronična oboljenja u tom periodu tokom leta 1998. godine u Lapušniku/Llapushnik, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada bi neko došao kod vas na primer sa disajnim problemom, vi bi onda zapisali istoriju bolesti te osobe kako bi mogli da odlučite koji je najbolji način lečenja, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: To je stara dobra lekarska praksa, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, mislim da jeste.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada je reč o lekovima ili terapiji koju bi prepisali za određenu osobu, vi ste i o tome pravili beleške, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, obično smo i o tome pravili beleške.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A postoji poseban razlog za to, jer kada prepisete nekome lek, vi želite da vidite u kojoj meri taj lek nekome i odgovara, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada je reč o dokumentima o kojima smo danas govorili, ne znam da li ih imate sada pred sobom, radi se o dokaznom predmetu Tužilaštva broj P215.

ADVOKAT GUY-SMITH: Molim sudskog poslužitelja da svedoku dostavi dokazni predmet Tužilaštva broj P215.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ako možete to da pogledate, ako ne grešim, radi se o stranici koja nosi oznaku ERN U0087691. Jedina stvar koja me ovde zanima je unos za 19. februar - tada ste videli navedenu osobu, zar ne? On se zove Gjule Gashi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, piše 19. juli 1998. godine, ako pogledate pažljivije.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Da vas pitam za još jedan unos, mislim da je to na stranici koja nosi oznaku ERN U0087700. Mislim da je datum 22. mart kada ste videli Shabana Gashija. Da li je to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čini mi se da je tako.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. A sada, kada je reč o unosu za Shabana Gashija, ovde imamo upisan i jedan broj, a to je broj 3754/7. Da li znate šta taj broj označava?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je sigurno broj pacijenta, koliko ja mogu to da vidim odavde. I mesec.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Broj pacijenta za taj mesec?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam siguran da li se radi o broju pacijenta samo za taj mesec ili se radi o ukupnom broju pacijenata do tog dana.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Vi ste svakako imali određen sistem kako ste nam rekli na osnovu koga ste mogli da utvrdite broj pacijenata koje ste sreli. Vi ste nam dali prosečan broj pacijenata koje ste vidali, ali vi ste imali i unutrašnji sistem kojim ste beležili broj pacijenata koje ste vidali, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Obično smo to unosili u knjigu, u beležnicu. Da li mislite na interno pravilo ili sistem?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da, na neki interni sistem ili pravilo koji bi sadržao: ime pacijenta, datum kada vas je posetio i možda broj koji je to pacijent bio po redu, bilo tog dana, meseca, ili ukupni broj, kao i neki unos o tome zbog čega je pacijent došao tu, zar ne? Neko se žalio na disajne probleme, neko na alergije, neko se žalio da mu je potrebno da se previje manja rana, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da. Tako smo obično to i radili... ali ja mislim da na osnovu dijagnoze može da se zna kakav tretman treba da se primeni. Već sam rekao da nisam ja bio taj koji je unosi beleške, tako da ne bih mogao da vam dam više podataka o tome.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada je reč o hroničnom bolesniku, vi ste doktore shvakako želeli da se pobrinete, bez obzira da li ste vi ili niste vodili beleške, da postoji evidencija o vašim kontaktima sa tim pacijentom kako bi mogli da vidite šta se dešavalo, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Radili smo u nenormalnim uslovima, tako da nam nije bilo moguće da vodimo precizne beleške o svim pojedinostima. Radili smo kako smo mogli pod datim okolnostima.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Shvatam. Kada je reč o unosu za davanje injekcija, o čemu ste govorili sa gospodinom Whitingom nešto ranije...

ADVOKAT GUY-SMITH: Molim sudskog poslužitelja da pokaže dobrom doktoru dokazni predmet Tužilaštva broj P217.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ovde vidite spisak koji počinje od 31. maja i nastavlja se sve do 25. jula, je li tako? Možda je poslednji unos 24. jul?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, vidim to.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Spisak sadrži imena 84 lica ili 84 slučaja kad je data injekcija. Kako sam ja shvatio vaše svedočenje, možemo da budemo sigurni da se radi o tačnom unosu broja injekcija koje su date u vreme kada ste vi boravili na klinici u Lapušniku/Llapushnik, je li tako?

TUŽILAC WHITING: Ulažem prigovor na opis svedočenja. Mislim da je svedok veoma jasno rekao da su radili najbolje što su mogli kada se radi o evidenciji.

SUDIJA PARKER: To je postavljeno kao pitanje. Mislim da je svedok u mogućnosti da odluči da li pitanje utiče na njegovo shvatanje stvari ili ne. Nastavite gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala vam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste razumeli moje pitanje gospodine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Molim vas da ga ponovite, nije mi jasno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Svakako. Spisak sadrži imena 84 lica ili 84 slučaja kada je data injekcija, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, mora da je tako.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kako sam ja shvatio vaše svedočenje, možemo da budemo sigurni da se radi o tačnom unosu broja injekcija koje su date u vreme kada ste vi boravili na klinici u Lapušniku/Llapushnik, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, ali kao što sam ranije rekao, nisam siguran oko nastanka ovog spiska. Hoću da kažem, na koji je način napravljena ova lista, da li na osnovu prezimena ljudi za koje verujem da su iz Lapušnika/Llapushnik i okolnih sela, što pokazuje da je pomoć pružena u klinici.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Imam jedno kratko pitanje i možda bi mogli da mi pomognete. Kada je reč o poslednjoj injekciji koja je data, ako pogledate spisak, možete li da kažete kog je to datuma bilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da to mora da je bio 24. juli 1998. godine.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Na stranu injekcije koje ste davali ljudima na klinici, vi ste im takođe, o čemu smo govorili, davali i lekove, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Na osnovu evidencije koju vam je pokazao gospodin Whiting a kroz koju sam prošao, ja nisam u njoj našao ime Haradina Balae, ni da je bio vaš pacijent, ni da je imao bilo kakve kontakte sa vašom klinikom ni u jednom dokumentu koji vam je do sada bio predložen - možete o tome da mi verujete na reč. Jedna od stvari koju ovde pokušavam da shvatim je da ste rekli da ste videli Haradina Balau jednom ili dva puta, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Rekli ste da verujete da ste ga videli negde u periodu od početka juna do kraja jula meseca, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, mislim da je tako, iako ne mogu da vam navedem tačne datume.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Već smo pre govorili o vašem razgovoru sa istražiteljem gospodinom Tuckerom 2003. godine, u kom ste naveli da ste početkom maja meseca [1998. godine] počeli da radite na klinici u Lapušniku/Llapushnik, a za tu izjavu ste rekli ako se ne varam da se možda radi o grešci kada ste rekli da je u pitanju maj mesec?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Rekao sam da je možda pogrešno uneo vreme - osoba koja je vodila intervju. Ja to nisam video u to vreme kada je on to zapisao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Kad ste rekli da je... da niste videli kada je on to zapisao, da li vi onda tvrdite da nikada niste rekli gospodinu Tuckeru da se radi o maju mesecu? Nikada niste naveli gospodinu Tuckeru da je klinika počela sa radom u maju mesecu? Da li je to vaše svedočenje gospodine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Možda sam rekao da je počela sa radom krajem maja meseca – početkom juna meseca. U pitanju je samo jedan dan. A ja sada kažem da smo počeli sa radom početkom juna meseca.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Gospodin Bala tvrdi da je on došao u Lapušnik/Llapushnik ubrzo posle prve bitke u maju mesecu. A šta vi mislite kada je bila prva bitka? Pitam vas to jer mislim da ste rekli da ste vi bili u Lapušniku/Llapushnik u to vreme?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislom da je prva bitka bila negde 8. maja – prvi sukob OVK i srpskih okupatora.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U selu Lapušnik/Llapushnik, da li znate, da li Haradin Bala ima tamo rođake koji tamo žive?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, znam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A ko je to?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Porodica Thači.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li je u pitanju Ali Thači?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Gospodin Bala tvrdi da je on do kraja maja meseca otišao iz Lapušnika/Llapushnik a da svakako nije tamo bio početkom juna meseca, i da mora biti da ste ga do tog vremena vi videli?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se tačnog datuma. Kažem vam da sam počeo da radim početkom juna meseca: 1. juna, 2. juna, nisam siguran. Tada sam počeo da radim.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada je gospodin Bala došao kod vas na pregled, rekli ste čini mi se da se žalio na aritmiju? Da li je tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se sećam, da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Koliko sam ja razumeo vaše svedočenje, vi ste rekli da je on kod sebe imao neke lekove, *beta blockere* i možda još neke lekove i da ste mu proverili pritisak. Je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Danas dok sedite ovde, da li se sećate, da li ste zaveli negde kakav mu je bio pritisak u to vreme i da li je ili nije bio u nekoj [zdravstvenoj] krizi, da tako kažem?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne mogu toga da se setim.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada vam se neko žali na aritmiju, kako vi kao lekar to shvatate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To shvatam kao činjenicu da on pati od ozbiljnih kardiovaskularnih problema.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Možda bi mogli sada da nam pomognete. Da li je temperatura jedna od stvari koja može da utiče na kardiovaskularni sistem? Ovde mislim na spoljnu temperaturu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Može da utiče.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li se grubo sećate koja je bila temperatura tokom maja meseca [1998. godine]? Znam da je to veliki raspon vremena, i ja ne tražim od vas da mi date temperaturu za svaki dan, ali da li je bilo toplo leto?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se. Znam da obično maj mesec u našoj zemlji nije toliko topao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada je jun mesec u pitanju?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Jun mesec je obično topao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A dugo toplo leto 1998. godine, da li je istina ako kažem da je leto bilo vruće i da je tokom juna i jula meseca 1998. godine bilo izuzetno toplo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam primetio, koliko se sećam, da su bili neuobičajeno topli.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Osoba koja pati od kardiovaskularnih problema i nalazi se u području kao što je Lapušnik/Llapushnik tokom letnjih meseci, da li bi takva osoba mogla da se izloži velikom fizičkom naporu? Možete li da nam kažete to doktore na osnovu vašeg medicinskog znanja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne mislim da je u stanju da se izloži velikom fizičkom naporu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li mislite da bi takva osoba koja boluje od takvih problema mogla na primer da iseče drvo za nekih 10 do 15 minuta?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, ne mislim da može.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A da udara nekoga štapom neprestano pola sata?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam šta da vam odgovorim na to.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pa sa tačke napora koji bi to podrazumevao? Možda bi još jednom mogli da nam budete od pomoći obzirom na vaše stručno znanje. Pretpostavljam da ako se neko izloži fizičkom naporu da telesno onda dolazi do mnogih reakcija?

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, želim da uložim prigovor. Pre svega, mislim da su ova pitanja vrlo opšta i nagađajuća pitanja. Drugo, svedok nije rekao da je on ekspert za to područje srčanih, kardiovaskularnih problema. U stvari, on je bio vrlo jasan u tome da je on lekar opšte medicine.

SUDIJA PARKER: Mislim da ovaj prigovor nije od ključne važnosti gospodine Guy-Smith, osim onog uvodnog komentara... a to je da su pitanja opšta i nagađajuća. Ne znam šta sa tim želite da postignete ili zbog čega ih postavljate, pretpostavljam da imate dobar razlog. Ali način na koji ih postavljate je veoma težak da bi, obzirom na ograničeno iskustvo i znanje ovog svedoka i ograničeno sećanje na taj period i susrete sa vašim klijentom, pokušao da vam odgovori i da vam da opšte odgovore poput onog da li je nešto fizički moguće ili nije ili šta bi bila posledica neke radnje.

ADVOKAT GUY-SMITH: Cenim... da kažem da cenim to i nije sasvim tačno, ali razumem stav Pretresnog veća i mislim da Sud razume moju dilemu. Nažalost, u to vreme na Kosovu/Kosovë nije bio dostupan specijalista za kardiovaskularne bolesti koji je mogao da prati probleme gospodina Balae, tako da ja... ja radim na isti način kao što je i ovaj dobri

doktor radio u to vreme sa ograničenim sredstvima za rad. I ja sada radim sa ograničenim sredstvima kaja su mi na raspolaganju. Ali shvatajući ono što ste upravo rekli, neću da nastavim sa ovom linijom pitanja, jer ne verujem da ćete im pridati veći značaj.

SUDIJA PARKER: Na osnovu čega to pretpostavljate gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne znam zbog čega. Prosto mi se tako čini.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Rekli ste nam da ste rođeni u Lapušniku/Llapushnik i pretpostavljam da dobro poznajete područje, zar ne doktore?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Dobro poznajem područje, kao i područje nešto dalje u dolini.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Kada kažete "u dolini", ako sam dobro razumeo vaše svedočenje, vi ste nam rekli, a možda i grešim, da ste otišli 25. [jula 1998. godine] u planinu Beriša/Berishë, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A udaljenost Lapušnika/Llapushnik od prvog sela u planini Beriša/Berishë je verujem nekoliko kilometara. Da li je tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li možete da nam kažete koliko je udaljeno bilo?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne mogu da vam dam preciznu razdaljinu, ali recimo četiri do pet kilometra.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Obzirom da ste govorili o dolini i o planinama, jasno je da je postojala određena visinska razlika. Tu se ne radi samo o putovanju u vezi razdaljine već i u vezi nadmorske visine. Da li možete ako znate da nam otprilike kažete koliko ste otišli visoko u planine? Na koliku visinu u odnosu na dolinu prema planini Beriša/Berishë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislite na nadmorsku visinu?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pa ako možete da nam kažete koja je bila nadmorska visina doline i planine, to bi bilo dobro, ako to znate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Udaljenost kao što sam rekao između Lapušnika/Llapushnik i Beriše/Berishë je nekih četiri do pet kilometra, ali ne znam ništa u pogledu visinske razlike. Verovatno... svakako da je na većoj visini. Očigledno je da jeste.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li je za vas to hodanje ka planini u julu mesecu bilo lako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To uopšte nije bilo lako.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A zbog čega?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Zato što nas je neprijatelj neprestano zasipao mecima dok smo išli tim planinskim putem koji je bio pun prepreka, kamenja – znate, planinska staza.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li mislite da vam je srce ubrzano kucalo dok ste se peli uz tu planinu?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, svakako.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi ste rekli gospodinu Whitingu da nikad niste bili ni u jednom zatvoreničkom logoru u Lapušniku/Llapushnik, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to sam mu rekao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I to je istina, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je istina.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi nikada niste ni čuli za nekakav zatvorenički logor u Lapušniku/Llapushnik, je li tako? Nisam siguran da li su čuli vaš odgovor?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I to je istina, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je istina.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi ste rekli gospodinu Whitingu da ste poznavali osobu po imenu... koja ne bi trebalo da se pominje na javnoj sednici. Ako se sećate, ja ću... ili da pređemo na zatvorenu sednicu na trenutak?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I taj gospodin je rekao da je on sa vama otišao u zatvorenički logor gde ste videli jednog albanskog dečaka koji je pretučen i da ste rekli da mu vi ne možete pomoći. Da li je to tačno? Da li ste to uradili?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To nije tačno. Nikada nikoga nisam posetio ni u jednom zatvoru.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li možete da pomislite zbog čega bi taj gospodin ili taj pojedinac rekao onda tako nešto?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne mogu. Ne znam zašto je to rekao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ovo je pitanje koje sam mnogima postavljao, pa ću ga postaviti i vama gospodine: Koliko ste visoki?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Oko 193,194 centimetara.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Mislim da vi sebe smatrate visokim čovekom, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tako me i drugi vide, ne znam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste opisivali Haradina Balau, mislim da ste rekli da je on prosečne visine, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Rekao sam da je Haradin Bala bio prilično visok. Ja ne znam kako je to prevedeno, ali on nije prosečne visine nego je prilično visok.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Možete li da nam kažete kada upotrebite izraz "prosečna visina", šta vi pod tim smatrate? Šta je za vas prosečna visina?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ja sam smatrao da on nije prosečne visine, već negde između prosečne i maksimalne visine.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ponavljam još jednom, šta je za vas prosečna visina gospodine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam kako vam je to prevedeno. Stvarno ne znam kako to da objasnim, jer postoje: niski, srednji i visoki. Na to sam mislio kada sam njega [Haradina Balau] opisao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pa, onda ću da vam postavim sledeće pitanje, i možda mogu da budem precizniji kako bi mogli da nam pomognete: osoba koja je visoka recimo 176 centimetara, da li bi ona bila: niska, prosečne visine ili visoka? Kako bi vi definisali visinu takve osobe?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Malo ispod prosečne visine.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Malo ispod prosečne visine. Svakako onda da nije visok, je li tako?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kad ste razgovarali sa gospodinom Tuckerom 2003. godine, rekli ste mu između ostalog, ako se ne varam... pokušavam da pronađem precizno taj deo za vas... da ste vi koliko je vama bilo poznato bili jedini doktor.... jedini doktor na tom području, je li tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada ste pomenuli to područje, na koju ste teritoriju precizno mislili? Da li se radi samo o području Lapušnika/Llapushnik i okoline?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: O području Lapušnika/Llapushnik i još nekim selima koja ulaze u to područje. Imali smo slučajeve da pacijenti iz drugih sela dolaze u našu kliniku.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li se sećate koja je još postojala klinika na području Lapušnika/Llapushnik, osim mesta koja ste već spomenuli, mislim da je to bila kompleksnija klinika u Mališevu/Malishevë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Mislim da je postojala jedna ambulanta u selu Orlat/Arllat, ali koliko ja znam, oni tamo nisu imali medicinsko osoblje. Postojala je još jedna ambulanta u selu Negrovce/Negroc, koje je nešto malo udaljenije.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A šta je sa selom Sedlare/Shalë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Na koje selo mislite?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Na samo selo Sedlare/Shalë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Selo Sedlare, selo koje se tako zvalo – na Shalë?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da.

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Selo Sedlare/Shalë je selo koje je udaljeno nekih sedam do deset kilometara u južnom delu područja Lapušnik/Llapushnik.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I po vašoj proceni, to je prilično udaljeno, zar ne?
SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala vam puno doktore.

SUDIJA PARKER: Hvala vam gospodine Guy-Smith. Gospodine Powles?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT POWLES

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Doktore Gashi, ja se zovem Steven Powles i ja zastupam Isaka Musliua, za koga mislim da znate da sedi iza mene. Rekli ste u svom svedočenju da ste studirali na Prištinskom univerzitetu, ali da su u određenom trenutku Albanci sa Kosova/Kosovë bili prisiljeni da napuste zvanični univerzitetski sistem, je li to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Morali ste da se školujete u paralelnom sistemu. Slično tome, da li je tačno da su tokom tog perioda Albanci sa Kosova/Kosovë bili prisiljeni da napuste svoja radna mesta kako bi ih oslobodili za srpske zaposlenike? Je li to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: I takođe je tačno zar ne, da vi niste mogli da imate praksu kao doktor na Kosovu/Kosovë početkom devedesetih godina kada ste diplomirali?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da li se onda slažete sa mnom ako kažem da su u to vreme Albanci sa Kosova/Kosovë tretirani kao građani drugog reda na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Svakako.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Prelazimo na maj, jun i juli mesec 1998. godine kad ste vi bili u Lapušniku/Llapushnik. Rekli ste u svom svedočenju da su Srpske i Jugoslovenske snage granatirale Lapušnik/Llapushnik iz Komorana/Komorana? Je li to tačno?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Možda možete da nam pomognete sada, a možda i ne. Po vašem mišljenju, da su to želele, da li su Jugoslovenske snage mogle iz Komorana/Komorana da naciljaju i unište neku zgradu?

TUŽILAC WHITING: Ulažem prigovor jer nema osnova za ovo.

SUDIJA PARKER: Čini se kao veliki zahtev za jednog čoveka iz medicine gospodine Powles. Mislim da je pitanje neprimereno.

ADVOKAT POWLES: Možda da pokušam na drugi način.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Dok ste vi bili doktore u Lapušniku/Llapushnik, da li ste imali utisak da su civili tamo i njihova imovina bili izloženi riziku usled srpskog granatiranja Lapušnika/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: U okviru vaših mogućnosti kao medicinskog stručnjaka u to vreme u Lapušniku/Llapushnik, da li ste imali posla sa civilima koji su zadobili povrede usled tih granatiranja?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nismo imali slučajeve povreda od granatiranja. To je moje mišljenje sada, jer ja nisam stručnjak za logistiku, ali mislim da tamo nije bilo povređenih zbog samog geografskog položaja koji je imao Lapušnik/Llapushnik. Mnogo osoba koje sam poznao su premestile svoje porodice u druga sela koja su bila bezbednija.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Doktore, istina je da vi niste bili pripadnik OVK, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Niko vas ni u jednom trenutku nije izlagao pritisku da morate da se priključite OVK, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne, ni na koji način.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: A medicinska pomoć koju ste pružali u Lapušniku/Llapushnik tokom leta 1998. godine, vi ste to činili na dobrovoljnoj bazi, zar ne doktore?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Vi ste bili odgovorni za medicinsku pomoć koja je pružana u Lapušniku/Llapushnik u to vreme. Da li je istina doktore da su postojale još dve osobe koje su se bavile civilnim pitanjima u to vreme u Lapušniku/Llapushnik: gospodin Ymer Sopi je pomagao oko logistike, a gospodin Rasim Gashi je pomagao oko fizičkih poslova i gradnje položaja. Da li ste vi to tada znali doktore?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam ništa o tome, jer sam se ja isključivo bavio pružanjem medicinske pomoći onima kojima je to bilo potrebno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da li je tačno doktore da dok ste vi bili u Lapušniku/Llapushnik tamo niste videli pripadnike Vojne policije [OVK] u to vreme: maj, jun i juli mesec 1998. godine?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne razumem pitanje. Na koju Vojnu policiju mislite?

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Zar nije tačno doktore da niste videli vojnike OVK u crnim uniformama sa oznakama vojne policije "PU"?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Vojnike u crnim uniformama sam ja viđao, koliko se sećam, ali kao što sam objasnio, ja sam se isključivo bavio medicinskim problemima, i nismo obraćali pažnju na druga pitanja.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Ali ti vojnici koji su nosili crne uniforme, zar nije istina da oni nisu bili pripadnici Vojne policije, ili je to nešto što vi doktore ne znate?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne znam. Ne znam.

ADVOKAT POWLES: Časni Sude, vidim koliko je sati. Imam još nekoliko pitanja za doktora, ne mnogo.

SUDIJA PARKER: Bojim se da moramo sada da završimo, a vi ćete onda da nastavite sutra sa ispitivanjem.

ADVOKAT POWLES: Veoma sam vam zahvalan časni Sude.

SUDIJA PARKER: Doktore Gashi, moramo sada da završimo, i da nastavimo sa radom sutra u 14.15 časova. Molimo vas da u to vreme dođete da bi završili vaše svedočenje. Hvala vam. Prekidamo sada sa radom.

Sednica završena 19.01 h.

Nastavlja se u utorak, 12. aprila 2005. godine u 14.15 h.

Fond za humanitarno pravo

